

Verklaring van aanwijzingen

Afkortingen:

- (m.) = mannelijk
- (v.) = vrouwelijk
- (mv.) = meervoud

Onderstreept:

Wanneer de klemtoon van een woord niet ligt op de laatste of voorlaatste lettergreep, is de beklemtoonde klinker onderstreept, bijvoorbeeld: regola. Om twijfel weg te nemen is ook de beklemtoonde i bij woorden eindigend op -ia onderstreept, bijvoorbeeld: pizzeria.

Vet gedrukt:

Woorden en uitdrukkingen die deel uitmaken van een uitgebreide basiswoordenschat zijn **vet** gedrukt.

UNITÀ 1 ITALIANO... CHE PASSIONE! – ITALIAANS, WAT EEN PASSIE! (p. 10)

Il nostro progetto

Een overzicht maken van onze talenkennis en onze strategieën bij het leren van talen.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- Meertaligheid
- Emoties bij het leren van talen
- Het leerproces en leerstrategieën
- De belangrijkste woorden
- Regionale taalvarianten en dialecten in Italië

Taalmateriaal:

- Passato prossimo
- **prima di** + infinitief en **dopo** + infinitief in de voltooide tijd
- Werkwoorden + voorzetsel + infinitief: **cominciare a**, **smettere di**, **provare a**, **cercare di**
- **da**, **per**, **fa**
- **per** en **perché**
- Uitspraak: enkele en dubbele medeklinkers: **t / tt**, **d / dd**

Vaardigheden:

Lezen

- Teksten over ervaringen met het leren en onderwijzen van talen begrijpen
- Informatie over cultuur begrijpen

Luisteren

- Informatie halen uit luisterteksten over het gebruik en leren van talen begrijpen

Spreken

- Spreken over emoties en gevoelens
- Reacties geven op adviezen en leerstrategieën
- Vertellen over eigen ervaringen

Gesprekken voeren

- Emoties, gevoelens en leerstrategieën bespreken
- Praten over motivatie

Schrijven

- Een taalbiografie schrijven.

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 11)

UNA REALTÀ MULTILINGUE... – Een meertalige werkelijkheid

A. Angelica is een Italiaanse uit Triest en ze is getrouwd met Luka, een Sloveen. Bekijk de afbeeldingen samen met een medecursist en vul de tekst hieronder aan met de ontbrekende informatie.

sloveno, -a	Sloveens
il dialetto	dialect

B. Luister nu naar de opname en controleer je antwoorden.

la scuola elementare statale	basisschool staats-
la lingua d'insegnamento	in de lessen gebruikte taal

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 12-13)

1. ITALIANO PER STRANIERI – Italiaans voor buitenlanders

A. Moritz is in Perugia om een cursus Italiaans te volgen. Lees eerst de vragen hieronder. Luister dan naar de opname en kruis zijn antwoorden aan.

l'opportunità durante	gelegenheid, kans gedurende
la regola	regel
la cortesia	beleefdheid
l'abitudine (v.)	gewoonte

B. Stel de vragen uit het formulier nu aan je medecursist en kruis zijn/haar antwoorden aan.

C. En hoe beantwoord jij de vragen uit het formulier? Vergelijk je antwoorden met die van je medecursist.

Weetjes

Momenteel kun je Italiaans leren bij 85 Istituti Italiani di Cultura (IIC), aan 200 universiteiten en bij 416 Comitati Dante Alighieri. Ook zijn er 22 Italiaanse staatsscholen gevestigd in het buitenland. In totaal volgen 1,5 miljoen mensen op de wereld cursussen Italiaans.

2. QUANTE EMOZIONI! – Zoveel emoties!

A. Lees dit artikel, dat de meningen en ervaringen van enkele talenstudenten weergeeft. Welke van deze ervaringen heb je ook zelf gehad, of heb je nog?

riportare	weergeven
la testimonianza	getuigenis, verklaring
l'esperienza	ervaring
imparare	leren
l'emozione (v.)	emotie
l'entusiasmo	enthousiasme

registrarsi	jezelf opnemen
ascoltarsi	jezelf beluisteren
esercitarsi nella pronuncia	oefenen met de uitspraak
scoraggiante	ontmoedigend
capire	verstaan; begrijpen
guardare la TV	tv kijken
proprio, -a	eigen
faticoso, -a	vermoeiend
usare	gebruiken

B. Geef nu je mening over deze adviezen om beter Italiaans te leren. Als je wilt, kun je nog andere toevoegen.

consultare	raadplegen
il sito	(web)site
a memoria	uit het hoofd
la lista	lijst
ripetitivo, -a	herhalings-
lo scambio linguistico	ruildienst om elkaars taal te leren
a voce alta	hardop
sforzarsi	jezelf dwingen
controllare	controleren
il correttore ortografico	spellingcorrector
la versione originale	oorspronkelijke versie (zonder ondertiteling)
noioso, -a	saai; vervelend

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Maak een lijst van dingen die je doet om een vreemde taal te leren. Vergelijk je lijst daarna met die van je medecursisten.

Citaat: "Doen is de beste manier om iets te leren." Giacomo Leopardi, *Epistolario* (1816/37)

3. NON È MAI TROPPO TARDI – Het is nooit te laat

A. Volgens sommige wetenschappers is het beter om een taal al als kind te leren. Lees de posts op dit forum en zeg waar je het mee eens bent.

l'apprendimento	het leren
permanente	permanent, van lange duur
inizio	<i>hier:</i> home
aziende	bedrijven
troppo	te
tardi	laat
quasi	bijna
bisogna	je/men moet
essere costante	volhouden
qualsiasi	elke (willekeurige)
sono d'accordissimo, -a	ik ben het er helemaal mee eens
il greco	(het) Grieks
sposarsi	trouwen
diventare	worden
da qualche mese	sinds een paar maanden
tutto quello che	alles wat
sperare	hopen, hoop hebben
proprio	echt, helemaal
essere negato, -a per	geen aanleg hebben voor

smettere di	ophouden met
ricominciare	opnieuw beginnen
due mesi fa	twee maanden geleden
cercare di	proberen om
infatti	eigenlijk
vero, -a	echt
la tortura	kwelling

B. Zoek in de tekst deze zinsstructuren en vul het schema aan met de juiste voorzetsels.

C. Welke functie hebben de zinsstructuren uit **B**? Vul het schema aan samen met een medecursist.

l'inizio	begin
l'azione (v.)	handeling, actie
la fine	einde
l'intenzione (v.)	intentie, bedoeling

D. Lees de teksten nu nog eens en probeer de uitdrukkingen te vinden die de duur van een handeling aangeven.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Vertel je medecursisten over een positieve of negatieve ervaring met leren.

l'arabo	(het) Arabisch
per 3 anni	3 jaar lang
poi	vervolgens, daarna
la scrittura	het schrijven
la durata	(tijds)duur

4. L'EMOZIONE DI INSEGNARE – Gevoelens bij lesgeven

A. Caterina is docent Italiaans voor buitenlanders en is pas verhuisd naar Tokio. Lees de e-mail die ze schrijft aan een vriendin en vind alle uitdrukkingen die gevoelens, emoties en moeilijkheden aangeven.

oggetto	<i>hier:</i> onderwerp
invia	verstuur
salva come bozza	bewaar als concept
annulla	annuleer
allega file	voeg bestand bij
finalmente	eindelijk
trovare	vinden
la tranquillità	de rust
allora	nou
contento, -a	blij, tevreden
aver fatto bene a	er goed aan gedaan hebben om
accettare	aannemen
il lavoro	baan; werk
davvero	echt, werkelijk
la differenza	verschil
il giapponese	(het) Japans
enorme	enorm, heel groot
gesticolare	gebaren maken
matto, -a	gek

il disegno	tekening
infantile	kinderachtig
la lavagna	schoolbord
il significato	betekenis
a volte	soms
capirsi	elkaar begrijpen/verstaan
la ragione	reden
comunque	in ieder geval, hoe dan ook
ottimo, -a	uitstekend
timido, -a	verlegen
partecipare a	meedoen aan
così	zo
felice	gelukkig
il dubbio	twijfel
l'incertezza	onzekerheid
i compiti per casa (m. mv.)	huiswerk
oppure	of
deluso, -a	teleurgesteld
fare fatica a	moeite hebben om
mantenere viva l'attenzione	de aandacht vasthouden
stanco, -a	moe
presto	gauw
organizzarsi	dingen regelen
venire a trovare	komen opzoeken
il bacione	dikke kus

B. Ervaart jouw docent Italiaans sommige van deze gevoelens, volgens jou? Vergelijk jouw visie met die van medecursisten.

C. En welke emoties, gevoelens of moeilijkheden ervaar jij wanneer je een vreemde taal spreekt?

QUALCOSA IN PIÙ – Iets extra's (p. 17)

SAI GIOCARE A...? – Kun je ... spelen?

A. Bekijk deze tekeningen. Welke van deze dingen kun jij? Hoe goed ben je erin?

guidare	autorijden
nuotare	zwemmen
sciare	skiën
andare a cavallo	paardrijden
fare windsurf	windsurfen
fare fotografie	fotograferen
dipingere	schilderen
suonare uno strumento	een instrument bespelen
ballare	dansen
navigare su internet	surfen op internet
giocare a carte	kaarten

PAROLE UTILI

così e così	maar zo zo
non lo so fare	ik kan het niet

B. Vertel wanneer en waar je de dingen uit **A** hebt leren doen en hoe lang je ze hebt gedaan.

C. Ken je dit spel? Lees de tekst en zeg of het lijkt op een spel uit jouw land.

assomigliare a	lijken op
qualche	een, een of ander; enkele
il gioco di carte	kaartspel
popolare	populair
tra amici	met vrienden onder elkaar
antico, -a	oud
sec. = secolo	eeuw
le origini (v. mv.)	oorsprong
incerto, -a	niet zeker
amato, -a	geliefd
fare parte di	deel uitmaken van
ormai	inmiddels
la tradizione	traditie
in due	met zijn tweeën
si mettono	je/men legt
mettere	leggen, zetten
il tavolo	tafel
ogni	elke
il giocatore	speler
si danno	je geeft
dare	geven
si prende	je pakt
prendere	nemen, pakken
lo stesso, la stessa	dezelfde/hetzelfde
il valore	waarde
fare la somma	bij elkaar optellen
vincere	winnen
per primo, -a	als eerste
raggiungere	bereiken
superare	overschrijden, uitkomen boven
il punto	punt
ultimo, -a	laatste
gridare	schreeuwen
calcolare	berekenen
i denari	hier: munten
i semi	hier: 'kleuren' van de kaarten

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 18-19)

IL PASSATO PROSSIMO – Voltooid tegenwoordige tijd

HULPWERKWOORD AVERE OF ESSERE	+	VOLTOOID DEELWOORD
ho		studiato
hai		
ha		
abbiamo		
avete		
hanno		andato/a andati/e
sono		
sei		
è		
siamo		
siete		
sono		

C. Jullie kunnen ook alleen voor het Italiaans een poster maken, om daarop de emoties die jullie ervaren en de strategieën die jullie tijdens de cursus ontwikkelen te noteren.

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 22-23)

LE LINGUE IN ITALIA - Talen in Italië

Lingue: gli italiani le studiano, ma oltre la metà non le sa parlare

oltre	meer dan
la metà	helft
dichiarare	verklaren
almeno	minstens
il livello	niveau
scolastico, -a	school-
a prima vista	op het eerste gezicht
i dati (m. mv.)	gegevens
sembrare	lijken
sostenere	beweren
infatti	namelijk
la domanda	vraag
la capacità	vaardigheid, vermogen
scomparire	verdwijnen
ben il 50,1%	wel 50,1%
l'intervistato, -a	geïnterviewde
ritenere	beschouwen (als)
il grado	graad
la preparazione	kennis en vaardigheden
giudicare	beoordelen (als)
valutare	inschatten, waarderen
il vigile	verkeersagent
relativo, -a a	met betrekking tot
l'uso	gebruik
la riunione	vergadering
in testa	aan kop
la maggior parte	het grootste deel
seguire	volgen
rivelare	onthullen, laten blijken
effettuare	uitvoeren
su quasi	op bijna
appartenente a	behorend tot
la fascia d'età	leeftijdscategorie
il valore	waarde; hier: cijfer
indicare	aangeven
il grafico	grafiek
mostrare	tonen, laten zien
il paragone	vergelijking, verhouding
la risposta	antwoord

1. En hoe belangrijk zijn vreemde talen in jouw land? Worden ze op school geleerd?

L'italiano e i dialetti

aumentare	toenemen
diminuire	afnemen
esclusivo, -a	exclusief
prevalentemente	overwegend
diffuso, -a	verspreid, verbreid
il Nordovest	het Noordwesten
per quanto riguarda	wat betreft

alternare con
utilizzare
l'estraneo, -a
esclusivamente
si tratta di
variare
a seconda di
in percentuale maggiore
il contesto
il/la dirigente
l'imprenditore, -a
il libero / la libera
professionista
l'impiegato, -a
l'operaio, -a
l'apprendista (m./v.)
invece
prediligere
in genere

afwisselen met
gebruiken
vreemde
uitsluitend
het gaat om
variëren
naargelang
percentagewijs meer
context
manager
ondernemer
vrijeberoepsuitoefenaar

kantoormedewerker; ambtenaar
fabrieksarbeider, -ster
vakman in opleiding, leerling
daarentegen
de voorkeur geven aan
over het algemeen

2. Luister naar deze personen. Wanneer gebruiken ze dialect? Kun je verstaan uit welke streek ze komen?

il Nord	het Noorden
il Centro	het Midden
il Sud	het Zuiden

3. Is de taalvariëteit in jouw land net zo rijk als die van Italië?

Weetjes

Italiaanse dialecten zijn niet alleen aanwezig in de spreektaal, maar ook in de literatuur. In de loop van de eeuwen zijn er talrijke schrijvers geweest die het dialect hebben gekozen voor hun werken: Carlo Goldoni gebruikte het Venetiaans, de dichters Belli en Trilussa het Romeins, Eduardo de Filippo het Napoletaans... en vandaag de dag kiest Andrea Camilleri een mengeling van Siciliaans en Italiaans voor zijn romans.

UNITÀ 2 COME ERAVAMO? – HOE WAREN WE?

(p. 24)

Il nostro progetto

We maken een album met jeugdherinneringen van de cursisten.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen

- Het Italiaanse 'economisch wonder'
- De 60'er jaren in Italië en de wereld
- Herinneringen aan de kindertijd en jeugd
- De technologische ontwikkeling
- Vakantie in Italië
- Kinderspelen

Taalmateriaal

- De **imperfetto** (indicativo)
- Tijdsaanduidingen voor het heden en het verleden
- Het heden tegenover het verleden
- Klemtoon bij de vormen van de **imperfetto**
- Uitspraak: enkele en dubbele medeklinkers **c / cc**

Vaardigheden

Lezen

- Beschrijvingen van personen en dingen uit het verleden begrijpen
- Teksten over cultuur begrijpen

Luisteren

- Informatie over het verleden en verhalen over de kindertijd begrijpen
- De beklemtoonde lettergreep bij vormen van de **imperfetto** herkennen

Spreken

- Spreken over gebeurtenissen in het verleden
- Spreken over verschillen tussen heden en verleden
- Gevoelens en emoties met betrekking tot het verleden uitdrukken

Gesprekken voeren

- Beschrijven hoe je eigen land in het verleden was
- Praten over persoonlijke en maatschappelijke veranderingen

Schrijven

- Beschrijving geven van je eigen stad of wijk in het heden en in het verleden
- Korte tekst schrijven met herinneringen aan de kindertijd

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 25)

CORREVA L'ANNO... – Het was in het jaar...

A. Deze reclameposters horen bij verschillende periodes in de tijd. Geef de volgorde aan van de oudste naar de modernste.

B. Zeg nu bij welke jaren de verschillende posters horen.

Dici?	Denk je (dat)?
la sete	dorst
correre col tempo	met de tijd meereennen

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 26 -27)

1. IL MIRACOLO ECONOMICO ITALIANO – Het Italiaanse 'economisch wonder'

A. Wat roepen deze beelden bij je op? Combineer ze met de stukjes informatie.

il miracolo	wonder
economico, -a	economisch
il congresso nazionale	congres nationaal
il frigorifero	koelkast
la trasformazione	verandering
la società	maatschappij
cambiare	veranderen
il progresso	voortgang
democratico, -a	democratisch
la migrazione	migratie
interno, -a	binnenlands
far muovere	in beweging doen komen
il consumismo	consumptiemaatschappij
l'effetto	effect
il benessere	welvaart, welzijn
lo stile di vita	levensstijl
entrare	binnenkomen
lo sviluppo	ontwikkeling
industriale	industriële
agricolo, -a	landbouw-

B. Als je de foto's bekijkt, kun je dan zeggen bij welke tijd ze horen?

C. Ken je de uitdrukking 'boom economico'? Weet je wat die betekent? Vertel of er in jouw taal een vergelijkbare uitdrukking bestaat.

2. I MITICI ANNI '60 – De legendarische jaren 60

A. Lees deze zinnen met informatie samen met een medecursist en geef aan of ze waar (V) of niet waar (F) zijn. Controleer je antwoorden daarna met behulp van de opname.

mitico, -a	legendarisch
famoso, -a	beroemd
la bambola	pop
votare	stemmen
il canale	kanaal
attuale	huidig
il divorzio	scheiding
la minigonna	minirok
malvisto, -a	afkeurend bekeken
accedere	toegang hebben
la carica	ambt
vivere	hier: doormaken
lo splendore	glorie, glans
il movimento	beweging
la protesta	protest
la contestazione	strijd, protesactie
l'istruzione (v.)	onderwijs
obbligatorio, -a	verplicht
la scena	scène

l'istituto magistrale celebre il programma 'Lascia o raddoppia'	pedagogische academie vermaard, welbekend programma 'Pas of verdubbel'
---	---

B. En hoe waren de jaren 60 in jouw land? Verschilde de maatschappij erg van de Italiaanse maatschappij? Praat erover met je medecursisten.

C. Wat gebeurde er in de wereld? Ken je of herinner je je enkele belangrijke gebeurtenissen in de jaren 60 op wereldniveau?

succedere l'avvenimento importante mondiale	gebeuren gebeurtenis belangrijk wereld-
--	--

PAROLE UTILI

lo sciopero la manifestazione la rivoluzione la polemica la sperimentazione l'emancipazione (v.)	staking demonstratie revolutie polemiek, felle discussie (het) experimenteren emancipatie
---	--

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA — De taal ontdekken (pp. 28-30)

1. I TEMPI CAMBIANO — De tijden veranderen

A. Bekijk de foto's en lees de teksten die erbij staan. Welk aspect van het plein spreekt je het meest aan? Waarom?

l'aspetto differente soprattutto sorprendere il traffico l'autobus la carrozza infatti tranquillo, -a la zona a traffico limitato limitato, -a né ... né per strada la confusione oggi	aspect; uiterlijk verschillend vooral verrassen, verbazen verkeer bus koets, rijtuig namelijk; inderdaad rustig autoluwe zone beperkt noch ... noch op straat drukte tegenwoordig, vandaag
--	--

B. Lees de teksten van onderdeel **A** nog eens en zoek de werkwoordsvormen die worden gebruikt voor het verleden en het heden.

VERLEDEN

HEDEN

C. Is jouw stad of jouw buurt erg veranderd? Schrijf twee korte teksten naar het model van die bij onderdeel **A**. Als je wilt, kun je foto's toevoegen.

Vroeger

Nu

2. MAMMA MIA CHE TEMPI! — Sjongejonge, wat een tijden!

A. Lees de teksten uit deze blog. Wat vindt de schrijver volgens jou van deze dingen en gewoontes uit het verleden? Zoek de uitdrukkingen die hij/zij gebruikt om ze te bespreken.

nostalgico, -a domenica scorsa mettere in ordine il ricordo ai giorni nostri essere abituato, -a l'oggetto leggero, -a la passeggiata girare pesante che seccatura! comodo, -a ovviamente all'epoca di riascoltare la canzone mandare indietro il nastro Che pizza! registrare oggiogiorno dimenticato, -a la cartolina mandare i parenti (m. mv.) stupendo, -a scattare una foto una volta il rullino per esempio la cintura di sicurezza per fortuna il fumo il locale pubblico Meno male! La fine il 2000 fumare la discoteca Pazzesco!	nostalgisch afgelopen zondag opruimen herinnering in onze tijd gewend zijn aan voorwerp, ding lichtgewicht- wandeling rondlopen zwaar wat vervelend! handig natuurlijk in de tijd van nog eens luisteren naar liedje <i>hier</i> : terugspoelen tape, bandje Wat een gedoe! opnemen vandaag de dag vergeten ansichtkaart sturen familieleden geweldig, fantastisch een foto maken vroeger, ooit fotorolletje bijvoorbeeld veiligheidsriem gelukkig (het) roken openbare gelegenheid Gelukkig maar! einde de 21e eeuw roken discotheek Waanzinnig!
--	---

B. En ben jij een nostalgisch persoon? Van welke van deze dingen en gewoontes hield je?

attaccare il frigo	ophangen koelkast
-----------------------	----------------------

C. Lees nu de teksten bij **A** nog eens en vul het schema aan met de tijdsaanduidingen voor het verleden en het heden.

TIJDSAANDUIDINGEN
VOOR HET VERLEDEN

TIJDSAANDUIDINGEN
VOOR HET HEDEN

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Bedenk iets dat vroeger iets gewoons was en nu niet meer, en daarna iets dat jij vroeger deed, maar nu niet meer. Schrijf ze op een blaadje en vergelijk ze daarna met die van een medecursist.

la maschera	ouvreuse, plaatsaanwijzer
accompagnare	begeleiden, meegaan (naar)
la torcia	zaklantaarn
elettrico, -a	elektrisch

Uitdrukkingen die emoties of gevoelens laten blijken (*Che seccatura!, Che ricordi!*) geven kleur aan wat we zeggen of schrijven.

Om ze beter te onthouden kun je ze opschrijven als commentaar op iets dat je goed kent, bijvoorbeeld: *fare gli esercizi grammatica... che pizza! :-)*

3. DA GIOVANE – Toen ik jong was

Citaat: "Wat is de jeugd mooi, / die toch voorbijgaat! / laat blij zijn wie dat wil: / over morgen is er geen zekerheid."
Lorenzo de' Medici, *Canti carnavaleschi*

A. Lees de teksten in de spreekwolkjes en combineer die beschrijvingen met de tekeningen. Vul daarna het kader aan.

giovane	jong
portare	dragen
gli occhiali da vista	bril (voor slechte ogen)
vestire	zich kleden
in modo casual	op een casual manier
all'ultima moda	volgens de laatste mode
magro, -a	mager, dun
pieno, -a di energia	vol energie
sicuro, -a di se stesso	zelfverzekerd
un gran successo con	enorm veel succes bij
grasso, -a	dik
l'apparecchio	beugel
brutto, -a	lelijk

PAROLE UTILI

ingrassare	dikker worden, aankomen
dimagrire	vermageren, afvallen
invecchiare	ouder worden
ringiovanire	weer jong worden
rimanere uguale	hetzelfde blijven

B. En hoe zijn deze personen nu?

C. En hoe was jij als kind of jongere? Ben je veel veranderd? Praat erover met een medecursist.

abbastanza	tamelijk
aperto, -a	open (<i>tegenover anderen</i>)

QUALCOSA IN PIÙ – iets extra's (p. 31)

UNA VOLTA ERA TUTTO DIVERSO – Vroeger was het heel anders

A. Hoe was het vroeger? Bekijk de foto's en vertel hoe de communicatie veranderd is.

il gettone telefonico	telefoonmunt
l'insegna	uithangbord
il telefono pubblico	openbare telefoon
il telefono a disco	telefoon met een draaischijf
il cellulare	mobiele telefoon
in qualsiasi momento	op elk willekeurig moment

B. Bedenk andere dingen die veranderd zijn en praat erover met een medecursist.

PAROLE UTILI

il dischetto	diskette
lo schiacciapensieri	elektronisch spelletje
il giradischi	platenspeler
la videocassetta	videocassette
la radio	radio

Weetjes

In de jaren 60 en 70 was de jukebox nauw verbonden met Festivalbar, een belangrijk Italiaans songfestival, dat tussen 1964 en 2007 jaarlijks werd gehouden. Dank zij de jukeboxen in heel Italië konden de keren dat een liedje gekozen werd geteld worden. Het liedje dat in de hele zomer het vaakst werd gespeeld, werd bekroond.

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 32-33)

IMPERFETTO INDICATIVO – Verleden tijd (aantonende wijs)

AZIONI CHE DURANO O SI RIPETONO NEL PASSATO – Handelingen die enige tijd duren of zich herhalen in het verleden

DESCRIZIONI DI SITUAZIONI PASSATE – Beschrijvingen van situaties in het verleden

DESCRIZIONI DI PERSONE – Beschrijvingen van personen

DESCRIZIONI DI LUOGHI – Beschrijvingen van plaatsen

Bijna alle werkwoorden die onregelmatig zijn in de presente, hebben een regelmatige imperfetto.

Fare, bere en *dire* vormen de imperfetto vanuit de oude infinitiefvormen *facere, bere* en *dicere*.

Het enige echt onregelmatige werkwoord in de imperfetto is *essere*.

INDICATORI TEMPORALI DEL PASSATO – Tijdsaanduidingen voor het verleden

INDICATORI TEMPORALI DEL PRESENTE – Tijdsaanduidingen voor het heden

REAGIRE A NOTIZIE E SITUAZIONI – Reageren op nieuwtjes en situaties

INDICATORI TEMPORALI PER AZIONI ABITUALI – Tijdsaanduidingen voor gewoontehandelingen

CONTRASTO PRESENTE / PASSATO – Contrast heden / verleden

Schrijf activiteiten op die je als kind deed en zet ze bij de bijbehorende context.

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 33)

A. Luister naar de zinnen en let op waar de klemtoon valt bij de werkwoorden in de imperfetto.

giocare a calcio	voetballen
il cartone animato	tekenfilm

B. Lees deze werkwoordsvormen en geef de beklemtoonde lettergreep aan. Controleer je antwoorden daarna aan de hand van de opname.

C. Luister naar deze woorden en geef, bij elk paar aan, of je de dubbele of enkele klank hoort.

l'oratorio	parochiekoor
------------	--------------

IN AZIONE E... - In actie en... (p. 34)

1. TUTTI AL MARE! - Iedereen naar zee!

A. Bekijk deze foto's: wat kun je zeggen over de strandkleding in de verschillende tijden? Is er iets dat je verrast?

il mare	zee
il costume da bagno	badpak; bikini

B. Is in jouw land de strandmode ook op deze manier veranderd?

Weetjes

Het "tweedelige badpak" (bikini) zoals we dat nu kennen is een uitvinding van de Franse kleermaker Louis Rénard (1946), maar het bestond al in de Griekse en Romeinse oudheid, wat te zien is op enkele fresco's en mozaïeken die vrouwelijke atletes afbeelden

MEISJE IN BIKINI OP EEN ROMEINS MOZAÏEK IN VILLA DEL CASALE
(PIAZZA ARMERINA, ETNA)

2. VACANZE ITALIANE – Italiaanse vakanties

A. Maurizio en Cristina vertellen hoe ze als kind de vakantie doorbrachten. Welke dingen deed jij ook?

B. Vertel nu aan een medecursist hoe jij de vakanties doorbracht als kind.

trascorrere	doorbrengen
in campagna	op het platteland

PAROLE UTILI	
giocare a palla	spelen met een bal
fare il bagno	baden, zwemmen
la spiaggia	strand
fare delle escursioni	tochtjes maken
il pupazzo di neve	sneeuwpop
andare in colonia	op jeugdkamp gaan

...IL COMPITO! – ...De opdracht!

Il nostro progetto

3. L'ALBUM DEI RICORDI D'INFANZIA DELLA CLASSE – Het album met jeugdherinneringen van de groep

A. Bedenk de momenten uit je kindertijd die voor jou bijzonder zijn. Zoek foto's om ze te illustreren en schrijf een korte tekst om die tijd, jezelf en wat je deed te beschrijven

nei primi anni '80	begin jaren 80
le vacanze estive	zomervakantie
il castello	kasteel
la sabbia	zand
l'altalena	schommel

B. De docent verzamelt alle teksten en deelt ze weer uit. Presenteer aan je medecursisten de tekst die je hebt gekregen.

adorare	het heerlijk vinden
---------	---------------------

C. Je medecursisten moeten raden wie de schrijver van de tekst is.

forse	misschien
-------	-----------

D. Maak nu het album met jeugdherinneringen van de groep! Stel criteria op om de teksten en foto's te groeperen (op basis van jaren, thema's...) en hang het album dan op het prikbord

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 36-37)

Giochi d'infanzia

il gioco	spelletje
l'infanzia	kindertijd

Le figurine

la figurina	(verzamel)plaatje
pubblicare	uitgeven
il calciatore	voetballer
migliaia	duizenden

la raccolta	verzameling
la copertina	omslag, cover
il milanista	speler van FC Milan
stampato, -a	gedrukt
il capitano	aanvoerder
contenere	bevatten
la bustina	zakje
ampliare	vergroten
il fumetto	stripverhaal
I Puffi	de Smurfen
il personaggio	karakter, personage
il doppione	dubbel exemplaar
lo scambio	ruil, het ruilen
doppio, -a	dubbel
ce l'ho	die heb ik (al)
mi manca	die heb ik nog niet
avvenire	plaatsvinden
entrambi, -e	beiden
mancante	ontbrekend

1. En jij, verzamelde jij plaatjes? Wat was je favoriete plaatje?

Il girotondo	rondedans
il girotondo	eenvoudig
semplice	kleuterschool
la scuola materna	lagere school, basisschool
la (scuola) primaria	elkaars hand pakken
prendersi per mano	kring
il cerchio	ronddraaien
girare	rijmpje, versje
la filastrocca	gaan zitten
sedersi	vlug
velocemente	op de grond
per terra	verliezen
perdere	

Le biglie	knikker
la biglia	klassieker
il classico	het knikkeren
la corsa su pista	knikker
la biglia	buiten, in de buitenlucht
all'aria aperta	gras
l'erba	aanleggen, maken
costruire	baan
la pista	vooruitgaan
avanzare	duwtje met de vingers
il colpo delle dita	finish
il traguardo	

La conta	(het) aftellen
la conta	dienen (om)
servire (per)	bepalen, vaststellen
stabilire	rol
il ruolo	bijvoorbeeld
ad esempio	in dit geval
in questo caso	over het algemeen
generalmente	begeleid door
accompagnato, -a da	samengesteld zijn uit
essere composto, -a da	versje
il verso	rijm, rijmpje
la rima	zonder betekenis, onzinnig
senza senso	

2. Worden deze spelletjes ook in jouw land gespeeld? Vertel aan je medecursisten hoe ze heten in jouw taal en of er varianten zijn.

3. En speelde jij deze spelletjes? Ken je er nog meer? Praat erover met je medecursisten.

UNITÀ 3 NESSUN POSTO È COME CASA – GEEN ENKELE PLEK IS ALS THUIS (p. 42)

Ons project: Het huis van de toekomst ontwerpen en inrichten.

WAT WE NODIG HEBBEN VOOR ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- Bioarchitectuur
- Het huis van de toekomst
- Duurzame materialen
- Woninginrichting en -verbouwing
- Woningadvertenties
- Het huishouden en huishoudelijke apparaten
- Italiaans design

Taalmateriaal:

- Het gebruik van **essere** en **esserci** om de plaats van dingen aan te geven
- Plaatsaanduidingen
- De toekomstige tijd (enkelvoudig)
- De trappen van vergelijking
- **ce l'ho / non ce l'ho**
- Intonatie
- Verrassing/verbazing, ongeduld, teleurstelling
- Enkele en dubbele medeklinkers: g / gg

Vaardigheden:

Lezen

- Woordenschat met betrekking tot het huis in teksten onderscheiden en herkennen
- Beschrijving van een woning en teksten over cultuur begrijpen

Luisteren

- Gesprekken over de keus van een woning begrijpen
- Informatie over huishoudelijke apparaten en het huishouden uit teksten halen
- Spreken
- Mening en uiten over het huis van de toekomst
- Voorkeuren met betrekking tot woningen en het huishouden uiten

Gesprekken voeren

- Praten over de eigen voorkeuren met betrekking tot woningen en woninginrichting
- Voordelen en nadelen van duurzame huizen bespreken

Schrijven

- Een vragenformulier opstellen om de woonvoorkeuren van de medecursisten te weten te komen

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 43)

BIOARCHITETTURA – Bioarchitectuur

A. In de toekomst voorziet men een ander woonconcept. Bekijk de foto's van deze projecten en zet deze aspecten in volgorde van belangrijkheid.

il futuro	toekomst
integrarsi	onderdeel worden (van)
adattarsi a	zich aanpassen aan
pienamente	volledig
il paesaggio	landschap

il pannello solare	zonnepaneel
l'energia	energie
pulito, -a	schoon
modulare	modulair
l'esigenza	eis
personale	persoonlijk
lo spazio abitativo	woonoppervlak
il risparmio energetico	energiebesparing
l'ecosostenibilità	duurzaamheid
la prestazione	voorziening, prestatie
il benessere abitativo	woongenot
il rispetto dell'ambiente	milieuvriendelijkheid
l'ambiente (m.)	milieu
la personalizzazione	ruimte voor persoonlijke wensen
l'adattabilità	mogelijkheid voor aanpassingen

B. Van welke materialen zal het huis van de toekomst gemaakt zijn? Maak gebruik van het woordenboek.

il materiale	materiaal
il legno	hout
la lana	wol
l'alluminio	aluminium
il cemento	beton; cement
il ferro	ijzer
il sughero	kurk

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 44-45)

1. DIMMI COME VIVI E TI DIRÒ CHI SEI – Zeg me hoe je woont en ik zal je zeggen wie je bent

A. Lees het artikel dat stond in het tijdschrift "Casa mia" en onderstreep de woorden die betrekking hebben op het huis.

la rivista	tijdschrift
per ... che tu sia	hoe ... je ook bent
piccino, -a	heel klein
lo spazio	ruimte
multiuso	multifunctioneel
da soli	alleen
la scelta	keuze
l'ambiente	vertrek
al massimo	maximaal
secondo	volgens
il monolocale	eenkamerwoning
funzionale	functioneel
il bilocale	tweekamerwoning
anche se	ook al
unico, -a	maar één
ampio, -a	ruim
gestire	omgaan met, gebruiken
principale	voornaamste
lo/la stilista	modeontwerper/-ster
libero, -a	vrij
organizzare	indelen
limitare	inperken, reduceren
la zona notte	slaapruijnte
il soppalco	vide, tussenverdieping

la zona giorno	leefruimte
il salone	salon, woonkamer
lo studio	studeerkamer
passare	doorbrenghen
sotto	onder
l'armadio	kast
il bagno	badkamer
riempire di	vullen met
l'armadietto	kastje
la crema	crème
il prodotto di bellezza	schoonheidsproduct
la doccia	douche
stretto, -a	nauw, krap
il bidet	bidet
in quanto a	wat betreft
i fornelli	gaspitten
il gatto	kat
andare benissimo	prima zijn
reinterpretare	herinterpreteren
il palazzo	gebouw met meer verdiepingen
la gestione	gebruik
la mancanza	gebrek
la luce	licht
spiegare	uitleggen
l'architetto (m./v.)	architect
restaurare	restaureren
l'appartamento	appartement, flat
luminoso, -a	(met veel) licht
sfruttare	benutten
eliminare	weghalen
il muro	muur
necessario, -a	noodzakelijk
separare	scheiden
il pannello mobile	schuifpaneel
buio, -a	donker
ricavare	creëren (<i>in een ruimte</i>)
la camera da letto	slaapkamer
mettere	aanbrengen
la parete	wand
il vetro	glas
opaco, -a	ondoorzichtig
rilassarsi	(zich) ontspannen
essere attento, -a a	letten op
il riciclo	hergebruik, het recyclen
la lavatrice	wasmachine
l'asciugatrice	droger

B. En welke van de gepresenteerde woningen heeft jouw voorkeur? Praat erover met je medecursisten.

intimo, -a	knus, gezellig
economico, -a	goedkoop

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: En waar woon jij? Praat erover met je medecursisten en classificeer de woningen van alle cursisten. Geef ook aan of jullie tevreden zijn, of niet.

2. VIVERE ECOLOGICO – Milieubewust wonen

A. Hier zie je de nieuwste generatie op bouwgebied: het houten huis. Wat zijn volgens jou de voordelen en de nadelen van wonen in een huis als dit?

ecologico, -a	milieubewust, milieuvriendelijk, duurzaam
---------------	---

B. Luister naar het interview met Ilaria en Giovanni, noteer de voordelen waarover ze spreken en vergelijk die daarna met jouw lijstje. Praat er vervolgens over met je medecursisten.

il risparmio	besparing
costare	kosten

PAROLE UTILI

il riscaldamento	verwarming
la costruzione	constructie
l'originalità	originaliteit
l'esclusività	exclusiviteit
la varietà	variëteit
la comodità	gemak

3. RICICLIAMO! – We gaan recyclen!

A. De nieuwste tendens op het gebied van design is recyclen. Kies met een medecursist de meubels en de accessoires die je leuk vindt voor de inrichting van jullie appartement.

la tendenza	trend, tendens
riciclare	recyclen
i mobili (m. mv.)	meubels
gli accessori (m. mv.)	accessoires
la poltrona	fauteuil
il cartone	karton
lo stile	stijl
classico, -a	klassiek
moderno, -a	modern
la plastica	plastic
comodo, -a	comfortabel

B. Luister naar het interview met Ilaria en Giovanni, noteer de voordelen waarover ze spreken en vergelijk ze daarna met die van jouw lijstje. Praat er daarna over met je medecursisten.

PAROLE UTILI

la lampada	lamp
il comodino	nachtkastje
la proposta	hier: idee
il lampadario	staande lamp
il puff	poef

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA – De taal ontdekken (pp. 46-48)

1. SCAMBIO CASA – Huizenruil

A. Lees de e-mail van deze mensen die hebben besloten van huis te ruilen voor de vakantie. Schrijf daarna het woord voor de delen van het huis in de plattegrond.

la piantina	plattegrond
rustico, -a	landelijk
Gentile/Gentili ...	Beste ...
il soggiorno	woonkamer
l'ingresso	hal
a destra	aan de rechterkant
il corridoio	gang
vari, varie	verschillende
la stanza	kamer, vertrek
a sinistra	aan de linkerkant
di fronte	ertegenover, aan de overkant
in fondo a	aan het eind van
la camera matrimoniale	ouderslaapkamer
la terrazza	terras
avere bisogno di	nodig hebben
il saluto	groet
il centro storico	oude binnenstad

B. Lees de beschrijving van het appartement nog eens en vul deze voorbeelden aan met **c'è/ci sono** of **é/sono**.

C. Luister naar het telefoongesprek tussen Stefano en Maia en geef aan welke vragen ze elkaar stellen. Noteer daarna ook de antwoorden.

la lavastoviglie	vaatwasmachine
la vasca da bagno	bad(kuip)
il balcone	balkon
il microonde	magnetron

2. AFFITTASI – Te huur

A. Bekijk de foto's van deze accommodaties voor korte verblijven en combineer ze met de bijbehorende advertenties.

affittasi	te huur
affittare	(ver)huren
l'alloggio	accommodatie, logies
il loft	loft
completo, -a	<i>hier</i> : compleet ingericht
il posto letto	slaapplek
il piano	verdieping
l'ascensore	lift
la zona commerciale	wijk met winkels
la zona residenziale	rustige, groene woonwijk
il piano	verdieping
immerso, -a nel verde	midden in het groen
riscaldamento autonomo	eigen verwarmingsinstallatie
totalmente	geheel
ristrutturato, -a	verbouwd, opgeknapt
condominiale	in gemeenschappelijk bezit
splendido, -a	schitterend

la vista uitzicht

Citaat: "In eigen huis is elk een koning."
Italiaans spreekwoord

B. Giorgia moet voor haar werk drie maanden in Florence verblijven. Luister naar haar gesprek met de makelaar en geef aan welke uitlatingen je hoort. Welke optie kiest ze uiteindelijk?

soggiornare	verblijven
per motivi di lavoro	vanwege zijn/haar werk
l'agente immobiliare (m./v.)	makelaar
l'opzione (v.)	optie, keuzemogelijkheid
alla fine	uiteindelijk
particolare	bijzonder
spazioso, -a	ruim
caro, -a	duur

C. Bekijk nu de vergelijkende zinnen bij **B** en vul de voorbeelden aan.

la sedia stoel

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Welke optie past het best bij jou? Je moet een paar maanden in Italië verblijven en hebt een verblijfplaats nodig. Je medecursist is de makelaar en helpt je kiezen. Draai daarna de rollen om.

dunque dus
il soggiorno verblijf

3. LA CASA DEL FUTURO – Het huis van de toekomst

A. Lees deze beweringen en vertel of je het ermee eens bent, of dat ze je ze absurd en overdreven lijken.

assurdo, -a	absurd
esagerato, -a	overdreven
la zona relax	relaxplek
l'estetica	esthetiek
curato, -a	verzorgd, uitgekiend
il cavo	kabel
avere importanza	belangrijk zijn
ridotto, -a a	teruggebracht tot
l'angolo cottura	kookhoek
elettromagnetico, -a	elektromagnetisch
trasformarsi	veranderen
polifunzionale	multifunctioneel
la suddivisione	onderverdeling
minimo, -a	minimaal
minimalista	minimalistisch

B. Lees nu dit artikel en ga na of de beweringen bij **A** kloppen of niet.

Come sarà la casa del futuro?

il/la designer	ontwerper
il produttore	fabrikant
caratterizzare	karakteriseren, kenmerken

l'odore (m.)	geur
in grado di	in staat om
isolare	isoleren
catturare	opvangen
il riflesso	weerkaatsing
il genio	vernuft, genialiteit
l'interior designer (m./v.)	interieurontwerper
la zona-living	woonkamergedeelte
in particolare	in het bijzonder
assumere	op zich nemen
il protagonismo	hoofdrol
accudire	verzorgen
il corpo	lichaam
lo spirito	geest
emergere	ontstaan, tevoorschijn komen
la linea	lijn
essenziale	basis-
decisamente	beslist, onmiskenbaar
unire	verbinden
l'oriente	het oosten
l'occidente	het westen
la dimensione	dimensie
i progressi tecnologici (m. mv.)	technologische vooruitgang
portare	brengen
dire addio a	vaarwel zeggen tegen
definitivamente	definitief, voor eens en altijd
fastidioso, -a	lastig
antiestetico, -a	onestetisch

C. Lees het artikel nog eens aandachtig en zoek de werkwoordsvormen die toekomst uitdrukken. Geef daarna aan wat de infinitief is van het bijbehorende werkwoord.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Nu je weet hoe het huis van de toekomst eruit zal zien, bedenk je een bijpassend meubelstuk of huishoudelijk apparaat. Beschrijf het aan je medecursisten. Als je wilt, kun je ook een tekening maken van het ontwerp.

l'elettrodomestico elektrisch huishoudelijk apparaat

QUALCOSA IN PIÙ – iets extra's (p. 49)

1. CE L'HAI LA LAVASTOVIGLIE? – Heb je een afwasmachine?

A. Bekijk de cartoons en combineer de antwoorden met de bijpassende vragen.

B. Wat mag niet ontbreken in jullie huizen? Praat erover met een medecursist.

le tende (v. mv.) gordijnen
lo scaffale plank

PAROLE UTILI

il tostapane broodrooster
l'asciugacapelli (m.) föhn
lo spremiagrumi citruspers
la macchina del caffè koffieapparaat
la bilancia weegschaal

2. TU QUANDO STIRI? – Wanneer strijk jij?

A. Luister naar Simone en Daniela, die praten over huishoudelijke klussen. Wie doet wat, en wanneer? Noteer, als je kunt, ook wat ze ervan vinden.

stirare	strijken
le faccende domestiche	huishoudelijke klussen, het huishouden
lavare i piatti	afwassen
spazzare	vegen
fare il bucato	de was doen
stendere il bucato	de was ophangen
spolverare	afstoffen
passare l'aspirapolvere	stofzuigen
l'aspirapolvere (m.)	stofzuiger

B. En wanneer doe jij de huishoudklussen? Welke vind je het vervelendst?

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 50-51)

LOCALIZZARE – Plaats aangeven

ESSERE – zijn

Dat waarvan de plaats wordt aangegeven + **essere** + plek

ESSERCI – er zijn

Plek + **esserci** + dat waarvan de plaats wordt aangegeven

ESPRESSIONI DI LUOGO – Plaatsaanduidingen

CI LOCATIVO – Ci dat plaats aangeeft

FUTURO (I) – Toekomstige tijd (enkelvoudig)

wordt gebruikt om veronderstellingen te doen over de toekomst, of om te beschrijven hoe een situatie, een zaak, een persoon, enz. zal zijn. Er kunnen uitdrukkingen bij gebruikt worden die twijfel en onzekerheid uitdrukken, zoals: *probabilmente, forse, chi lo sa se, vai a sapere se...*

De uitgangen van werkwoorden op **-are** en **-ere** zijn gelijk: ook de werkwoorden op **-are** krijgen de **e** als vast onderdeel van de uitgang.

Stare, fare en **dare** krijgen de **a** als vast onderdeel van de uitgang.

ALTRI VERBI IRREGOLARI – Andere onregelmatige werkwoorden

CHIEDERE E DIRE SE POSSEDIAMO QUALCOSA – Vragen en zeggen of we iets bezitten

il minipimer staafmixer

COMPARATIVI – Trappen van vergelijking

IL COMPARATIVO DI MAGGIORANZA – De vergrotende trap
zelfstandig naamwoord + **essere** + **più** + bijvoeglijk naamwoord + **di** + zelfstandig naamwoord

IL COMPARATIVO DI MINORANZA – De verkleinende trap
zelfstandig naamwoord + **essere** + **meno** + bijvoeglijk naamwoord + **di** + zelfstandig naamwoord

IL COMPARATIVO DI UGUAGLIANZA – Vergelijking met een gelijkheid
zelfstandig naamwoord + **essere** + bijvoeglijk naamwoord + **come** + zelfstandig naamwoord
zelfstandig naamwoord + **essere** + bijvoeglijk naamwoord + **quanto** + zelfstandig naamwoord

ALTRE ESPRESSIONI – Andere uitdrukkingen

simile vergelijkbaar, ongeveer hetzelfde
identico, -a identiek, gelijk

Schrijf bij elk vertrek in huis de dingen op die voor jou niet mogen ontbreken.

lo stereo stereo-installatie
la tv tv

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 51)

A. Luister naar de zinnen en geef bij elk aan of ze verrassing/verbazing (S = sorpresa), ongeduld (I = Impazienza) of teleurstelling (D = Delusione) uitdrukken.

carino, -a leuk
la lavapiatti vaatwasmachine
funzionare functioneren, werken
rompersi kapotgaan

B. Luister naar deze woorden en geef aan of je de dubbele of enkele klank hoort.

IN AZIONE E... – In actie en... (p. 52)

1. RINNOVIAMO! – We gaan verbouwen!

A. Een medecursist wil zijn/haar appartement verbouwen en jij bent zijn/haar adviseur. Maak vragen om beter te begrijpen wat zijn/haar wensen en behoeftes zijn.

l'arredamento inrichting
l'animale (m.) dier

B. Vertel je medecursist nu wat je hebt bedacht voor de verbouwing van zijn/haar huis.

la cucina keuken
cucinare koken
al posto di op de plek van
la camera slaapkamer
spostare verplaatsen
allargare ruimer maken

l'idromassaggio bubbelbad
coltivare kweken
l'eucalipto eucalyptus
ricavandoci door erin te creëren
blu (donker)blauw
malva mauve, lichtpaars
soppalcare een vide maken
l'armadio a muro inbouwkast

...IL COMPITO! – ...De opdracht! (p. 53)

Il nostro progetto

2. LA CASA IDEALE... DEL FUTURO – Het ideale huis... van de toekomst

A. In groepjes. Jullie krijgen de kans om jullie ideale huis van de toekomst te ontwerpen. Om te beginnen moeten jullie besluiten waar het zich zal bevinden (stad, platteland, bergen...), wat voor type huis het gaat worden, hoeveel mensen erin zullen kunnen wonen en welke materialen jullie gaan gebruiken.

la lana wol

B. Ga door met jullie ontwerp: bedenk hoe de vertrekken eruit zullen zien, welke functie ze zullen hebben en teken de plattegrond. Bedenk dan de inrichting: kies de meubels, de kleuren, de huishoudelijke apparaten, enz.

il piano terra begane grond
le scale (v. mv.) trap

C. Presenteer jullie prototype nu aan de andere cursisten: zet jullie plan uiteen en motiveer daarbij jullie keuzes.

D. Wat is het beste plan? Bespreek het en stem welke jullie het leukst vonden. Jullie kunnen het winnende plan op het klassenprikbord hangen.

Als je even tijd wilt winnen voordat je begint met praten, kun je handige uitdrukkingen gebruiken als *Allora..., Dunque..., Vediamo un po'..., Bene...*

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 54-55)

Il "Bel design" italiano

La Triennale di Milano
il punto di riferimento ijkpunt
la mostra tentoonstelling
la visibilità zichtbaarheid
dedicato, -a a gewijd aan
l'arte contemporanea hedendaagse kunst
la fama faam, roem
il tema thema
l'edizione editie, aflevering
la sede standplaats
il Razionalismo het rationalisme

la presenza
la sperimentazione
la struttura
l'acciaio
realizzare

aanwezigheid, aanwezige
(het) experimenteren
structuur
staal
maken, uitvoeren

il divano
condividere
l'intimità
oltre a
la razionalità
il tessuto

bank
delen
intieme sfeer, intimiteit
behalve, afgezien van
rationaliteit
stof

Gli anni '50 e '60

la confluenza
la generazione
creativo, -a
distinguersi
la combinazione
la fantasia
il rigore
progettuale
manifestarsi
l'ambito
industriale
la macchina da scrivere
il boom
il settore
tecnologico, -a

(het) samenkomen
generatie
creatief
zich onderscheiden
combinatie
fantasie
strengheid
projectmatig
tot uitdrukking komen
vlak, gebied
industrieel
typemachine
snelle opkomst, hausse
sector
technologie-

2. Heb jij designvoorwerpen in je huis? In welke stijl zijn ze? Om welke reden heb je ze gekozen?

1. Zijn er in jouw land belangrijke architecten en ontwerpers? Zoek er informatie over, om ze aan je medecursisten te presenteren.

Un design "emozionale"

emozionale
reinventare
dando
considerato-, -a di scarto
la funzionalità
l'ironia
pieno, -a di
l'emotività
la suggestione
l'utilità
trasmettere
forte
la carica
umano, -a
affettivo, -a
sviluppare
la visione
la progettazione
radicale
il mezzo
il pensiero
determinato, -a da
le ricerche emotive (v. mv.)
comunicare
la sensazione
il poggiapiedi

emotioneel
heruitvinden
door te geven
beschouwd als afval
functionaliteit
ironie
vol van
emotionaliteit
suggestie
nut
overbrengen
sterk
lading
menselijk
gevoels-
ontwikkelen
visie
(het) ontwerpen
radicaal
middel
gedachte
bepaald door
gevoelsmatig onderzoek
overbrengen
gevoelen, gewaarwording
voetenbank

Un design "conviviale"

conviviale
il campo
maggiormente
fantasioso, -a
la batteria di pentole

gericht op gezelligheid
gebied
het meest
fantasievol
pannenset

UNITÀ 4 UNA VITA DA SPETTACOLO – EEN SHOWLEVEN (p. 56)

Il nostro progetto

Een interview voorbereiden om een biografie te schrijven.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen

- Films, toneel en Italiaanse muziek
- Opera
- Cinecittà
- Het festival van Sanremo
- Het filmfestival van Venetië

Taalmateriaal

- Passato prossimo / imperfetto (aantonende wijs)
- Afstemming van de uitgang van het voltooid deelwoord op het onderwerp
- Verbindingswoorden van tijd en reden
- Bijvoeglijke naamwoorden die een eigenschap aangeven
- Uitdrukkingen van tijd
- De klanken [v] en [f]
- Enkele en dubbele medeklinkers: v en f

Vaardigheden

Lezen

- Anekdoten, biografieën en chronologie van gebeurtenissen begrijpen

Luisteren

- Biografische achtergrondinformatie en anekdoten begrijpen
- Verschillende intonaties herkennen en onderscheiden

Spreken

- Anekdoten en verhalen vertellen
- Gebeurtenissen weergeven

Gesprekken voeren

- Informatie vragen over gebeurtenissen in het verleden
- Reageren op nieuwtjes en bijzondere gebeurtenissen

Schrijven

- Korte biografieën schrijven
- Vragen opstellen voor een interview

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 57)

COMINCIA LO SPETTACOLO – De voorstelling begint

A. Bekijk de foto's: herken je iemand of iets? Combineer de foto's met deze onderschriften.

lo spettacolo	voorstelling, show
Leone d'oro	Gouden Leeuw (<i>filmprijs</i>)
la carriera	carrière
l'operista	operacomponist
il compositore	componist
l'estero	buitenland
l'icona	icoon
umoristico, -a	komisch
massimo, -a	grootst
l'esponente (m./v.)	exponent, boegbeeld

la recitazione
dal forte impatto
visivo, -a

toneelspel, (het) toneelspelen
met een grote impact
visueel

B. Geef nu aan bij welke sector de foto's horen.

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 58-59)

1. GRANDE, GRANDE, GRANDE – Groot, groot, groot

A. Hier staan de biografieën van enkele personen die de geschiedenis van de Italiaanse film gevormd hebben. Zeg bij wie ze horen en controleer je antwoorden met behulp van de opname.

la storia	geschiedenis
il/la regista	regisseur
lo scrittore, la scrittrice	schrijver, schrijfster
la figura	figuur
la cultura	cultuur
il secolo	eeuw
intraprendere la strada	de weg inslaan
la regia	regie
lo sceneggiatore, la sceneggiatrice	scenarioschrijver, -schrijfster
dirigere	regisseren
il '900	de 20e eeuw
tra cui	waaronder
il poeta	dichter
il romanziere	romanschrijver
pubblicare	publiceren
raggiungere	bereiken, krijgen
mondiale	wereldwijd
l'interpretazione (v.)	(het) acteren
il manifesto	<i>hier</i> : typerend voorbeeld
l'interprete (m./v.)	vertolker, vertolkster
l'attrice protagonista	hoofdrolspeelster
l'apparizione (v.)	optreden
cinematografico, -a	film-
affermarsi	naam maken, bekend raken
il ruolo	rol
girare	draaien, filmen

B. En wat weet je van de andere personen? Zoek informatie op internet en maak informatiekaartjes waarop je hun beroep en grootste successen noteert.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Wie zijn de beroemdste personen uit de filmgeschiedenis van jouw land? Kies er één en presenteer hem/haar met een paar zinnen.

2. DESTINI INCROCIATI – Kruisende levenspaden

A. Lees deze anekdoten en kies met een medecursist een titel voor elke tekst.

l'aneddoto	anekdote
il Dopoguerra	naoorlogse tijd

mentre	terwijl
la casa cinematografica	filmmaatschappij
la fermata	halte
avvicinarsi	toegaan naar (iemand)
chiedere	vragen
il maestro	gediplomeerd musicus
il numero	nummer
passare	langskomen
di là	daarlangs; daar
trovarsi	zich bevinden
sbagliato, -a	verkeerd, fout
incredibilmente	ongelooflijkerwijs
la collaborazione	samenwerking
il/la musicista	musicus
incontrarsi	elkaar ontmoeten
il fachiro	fakir
somigliare a	lijken op
tutt'occhi	een en al ogen
profondo, -a	diep(liggend)
inquieto, -a	onrustig
indagatore, -trice	onderzoekend
il colpo di fulmine	liefde op het eerste gezicht
il peperino	levendig persoontje
far ridere	aan het lachen maken
nel giro di	binnen
inseparabile	onafscheidelijk
nascere	ontstaan
il sodalizio	verbond, partnerschap
artistico, -a	artistiek
amoroso, -a	liefdes-
fino a	tot aan
la morte	dood
l'incontro	ontmoeting
la realtà	werkelijkheid
il giorno in cui	de dag waarop
per la prima volta	voor de eerste keer
il compagno, la compagna di classe	klasgenoot
le elementari (v. mv.)	lagere school
ricongoscere	herkennen
la colonna sonora	filmmuziek
la coppia	stel, duo
dare vita a	leiden tot
memorabile	gedenkwaardig
confessare	bekennen
il motivo	<i>hier</i> : terugkerende melodie
indimenticabile	onvergetelijk
l'immagine (v.)	beeld
scoprire	ontdekken
far sentire	laten horen
il tema	<i>hier</i> : melodie

B. Ken je een of meer anekdotes over een bekend persoon? Vertel ze aan je medecursisten, die moeten raden over wie het gaat.

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA - De taal ontdekken (pp. 60-61)

1. IL PERSONAGGIO MISTERIOSO – De mysterieuze persoon

A. Hier staat biografische informatie over een Italiaanse beroemdheid. Over wie gaat het?

misterioso, -a	mysterieus, geheimzinnig
la data	datum
il titolo	titel
Gesù	Jezus
il direttore	voorzitter
il club	club
il tiro a volo	(het) kleiduiven schieten
il sarto, la sarta	kleermaker, naaister
la casalinga, il casalingo	huisvrouw, huisman
la censura	censuur
inizialmente	aanvankelijk
irrispettoso, -a	oneerbiedig
inoltre	bovendien
censurare	censureren
la parte	deel
modificare	wijzigen
copioso, -a	overvloedig
la produzione	productie
attraversare	gaan door ... heen
numerosi, -e	talrijke
la fase	fase
la stagione	<i>hier</i> : stadium
ritmico, -a	ritmisch
la canzone d'autore	zelfgeschreven lied
varcare	overschrijden
il confine	grens
la musica lirica	operaliederen
giocare a basket	basketballen
il calciobalilla	tafelvoetbal
suonare il clarinetto	klarinet spelen
la sensibilità	gevoeligheid
istintivo, -a	instinctief
intuire	intuïtief aanvoelen
rendere certo	(iemand) zeker doen voelen
in qualche modo	op een of andere manier
inotrevole	aanzienlijk
definitivo, -a	definitief
il funerale	begravenis
il compleanno	verjaardag
la basilica	basiliek

B. Zoek in de teksten de werkwoorden in de **passato prossimo** en **imperfetto**. Kijk de functie die ze elk van de tijden heeft en vul dan in het kader hieronder de juiste werkwoordstijd in.

descrivere	beschrijven
il fatto abituale	gewoonte
passato, -a	in het verleden
prolungato, -a	van langere duur
ripetuto, -a	herhaald
concluso, -a	voltooid, afgerond

C. Is er in jouw taal een dergelijk verschil bij het gebruik van de verleden tijden?

Citaat: "Ze was bijna zestien / die dag, mijn moeder / de liedjes uit het café / die zong ze als slaapliedje / terwijl ze me tegen haar borst hield die rook naar de zee / rook naar de zee / ze speelde dat ze een vrouw was / met het kind dat ze moest verschonen."

Lucio Dalla, 4/3/1943

2. LA FABBRICA DEI SOGNI – De droomfabriek

A. Lees de volgende informatie over Cinecittà en zet de tekstfragmenten in chronologische volgorde.

la fabbrica	fabriek
il sogno	droom
il/la cineasta	filmmaker
spostarsi da ... a	zich begeven van ... naar
il teatro di posa	studio
la ripresa	opname
autentico, -a	authentiek, levensecht
la crisi	crisis
durare	duren
la svolta	omslag
decidere	besluiten
la Seconda Guerra Mondiale	de Tweede Wereldoorlog
il complesso	complex
cadere in rovina	vervallen
solo	pas, niet eerder dan
riprendere	weer beginnen
ricreare	nabouwen
l'inaugurazione (v.)	opening
situato, -a	gelegen
specializzarsi	zich specialiseren
i lavori (m. mv.)	werkzaamheden
la commedia	komedie
l'opera musicale	musical
esaltare	verheerlijken
fascista	fascistisch
a partire da	vanaf
lo studio	studio
risolvere	oplossen
successivamente	achtereenvolgens
grazie a	dank zij
l'ondata	golf (figuurlijk)
costoso, -a	kostbaar
tornare a girare	weer gaan draaien
intanto	intussen
il flusso	stroom
costante	constant, voortdurend

B. Zoek in de tekst alle tijdsaanduidingen en vul het schema aan. Je kunt nog meer tijdsaanduidingen toevoegen die je al kent.

OM EEN PRECIEZE DATUM AAN TE GEVEN

OM EEN PERIODE AAN TE GEVEN

C. Is er een plaats in jouw land of in jouw stad die verbonden is met een bepaald soort kunst? Vertel de geschiedenis daarvan.

Weetjes

Paparazzi zijn fotografen die altijd op zoek zijn naar beroemdheden: de bedoeling is om ze onverwacht te fotograferen in hun persoonlijke levenssfeer. Ze werken voor roddelbladen en bladen met societynieuws. De benaming paparazzo komt voor het eerst voor in *La dolce vita* van Fellini, het is daar de achternaam van een fotograaf.

3. LA PRIMA VOLTA CHE... – De eerste keer dat...

A. Lees de tekst van Fabiana, terwijl je medecursist die van Elio leest.

incurioso, -a	nieuwsgierig geworden
ne	erover
siccome	omdat, aangezien
appena	zodra
rimanere sbalordito, -a	versteld staan
iniziare	aanvangen, beginnen
poiché	want, aangezien
la scenografia	decor
in scena	op het toneel
il cavallo	paard
l'intervallo	pauze
l'atto	akte, bedrijf (toneel)
insomma	kortom
Beato, -a te!	Jij boft maar!
brutto, -a	naar, vervelend
dato che	aangezien, omdat
l'edificio	gebouw
in cui	waarop
andare in bagno	naar de wc gaan
avvisare	aankondigen
stare per cominciare	op het punt staan te beginnen
visto che	aangezien, omdat
spegnere	uitdoen
così	zodoende
l'ospedale (m.)	ziekenhuis
vedersi	(rustig) zitten kijken naar

B. Vul nu het schema aan met de verbindingswoorden voor tijd en reden of oorzaak uit de tekst die je hebt gelezen.

VERBINDINGSWOORDEN VOOR TIJD

VERBINDINGSWOORDEN VOOR REDEN OF OORZAAK

C. Vertel aan je medecursist de inhoud van de tekst die je hebt gelezen en gebruik daarbij de verbindingswoorden die je hebt gevonden. Daarna vertelt die jou de inhoud van de andere tekst. Bekijk samen nog eens het schema bij **B.**

D. Hier staan de andere reacties op de blogpost van Fabiana. Combineer het begin van elke reactie met het tweede deel door te bekijken naar zinsdeel de voornaamwoorden **l' (lo, la), li** en **le** verwijzen.

dal vivo	live
l'evento	evenement
conservare	bewaren
il biglietto	kaartje
adorare	dol zijn op
appendere	ophangen
la bacheca	prikbord

E. Bekijk nu de overeenstemming van de uitgang van het voltooid deelwoord en vul de voorbeelden aan. Formuleer daarna de regel.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Schrijf een tekst over de eerste keer dat je in het theater, in de bioscoop, bij een concert... was.

QUALCOSA IN PIÙ ... – iets extra's (p. 63)

1. INCREDIBILE MA VERO! – Ongelooflijk maar waar!

A. Luister naar de wetenswaardigheden en geef aan welke van deze uitdrukkingen je hoort.

incredibile	ongelooflijk
Ma dai!	Je meent het!
Sul serio?	Serieus?
Che peccato!	Wat jammer!
Ma va!	Nou, zeg!, Goh!
Davvero?	Echt waar?
Oddio!	O jee!
Accidenti!	Allemachtig!
Mammamia!	Sjonge jonge!
Ah sì?	O ja?

B. Lees de uitdrukkingen bij **A** nog eens. Ken je ze al? Bespreek het met je medecursisten en met de docent. Verander de intonatie eens: verandert de betekenis dan?

C. Lees nu deze wetenswaardigheden en bijzondere feiten. Welke uitdrukkingen uit **A** kun je gebruiken om erop te reageren?

morire	sterven
il sonno	slaap
a causa di	door, ten gevolge van
il cuore	hart
malato, -a	ziek
appena	nauwelijks
diretto, -a da	geregisseerd door
di più	het meest
particolarmente	in het bijzonder
noto, -a	bekend
il genere	genre
influenzare	beïnvloeden
intraprendere	beginnen, aangaan
vero, -a e proprio, -a	echt, werkelijk

l'educazione fisica
insegnare
miglior film
straniero, -a

lichamelijke opvoeding, gym
lesgeven
beste film
buitenlands

De Italiaanse taal is rijk aan uitdrukkingen die de communicatie zeer levendig maken. Om die beter te onthouden kun je films en tv-series zonder ondertiteling bekijken en bijvoorbeeld strips lezen.

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 64- 65)

PARLARE DEL PASSATO – Spreken over het verleden

IL PASSATO PROSSIMO – Voltooid tegenwoordige tijd
We gebruiken de *passato prossimo* om te spreken over handelingen in het verleden die zijn afgerond.

Hij drukt handelingen uit die maar één keer hebben plaatsgevonden.

VERLEDEN

Handelingen uitgedrukt met de *passato prossimo*.

IL PASSATO PROSSIMO DI ALCUNI VERBI – De *passato prossimo* van enkele werkwoorden

De werkwoorden *succedere, accadere, capitare...* die we gebruiken om een feit, gebeurtenis, voorval, enz. aan te geven krijgen het hulpwerkwoord **essere**.

IMPERFETTO – Verleden tijd

We gebruiken de *imperfetto* om te spreken over handelingen die een onbepaalde duur hebben.

Hij drukt handelingen uit die zich regelmatig hebben herhaald.

VERLEDEN

Handelingen uitgedrukt met de *imperfetto*.

IL PRESENTE – Tegenwoordige tijd

In de geschreven taal kunnen we ook de *presente* gebruiken om te spreken over handelingen en gebeurtenissen in het verleden.

ACCORDO DEL PARTICIPIO PASSATO – Overeenstemming van de uitgangen van het voltooid deelwoord

AUSILIARE ESSERE – Hulpwerkwoord *essere*

Wanneer bij het voltooid deelwoord het hulpwerkwoord **essere** wordt gebruikt, richt de uitgang zich naar het geslacht en getal van het onderwerp van de zin.

AUSILIARE AVERE – Hulpwerkwoord *avere*

Wanneer bij het voltooid deelwoord het hulpwerkwoord **avere** wordt gebruikt, blijft de uitgang onveranderd.

Maar als het wordt voorafgegaan door de voornaamwoorden als lijdend voorwerp **lo, la, li, le** of **ne**, richt de uitgang zich naar het geslacht en getal van het lijdend voorwerp.

CONNETTIVI CAUSALI – Verbindingswoorden voor reden of oorzaak

Om een oorzaak, reden of beweegreden aan te geven.

CONNETTIVI TEMPORALI – Verbindingswoorden voor tijd

Om een gebeurtenis te plaatsen in de tijd.

RIFERIRSI A UNA DATA PRECISA – Een precieze datum aangeven

RIFERIRSI A UN PERIODO DI TEMPO – Een periode in de tijd aangeven

Wat gebruik ik om:

- de reden uit te leggen
- een datum aan te geven
- een gebeurtenis in de tijd te plaatsen
- te spreken over een periode

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p.65)

A. Luister naar deze uitdrukkingen en kruis bij elke aan welk gevoel hij uitdrukt.

VERRASSING/VERBAZING GEBREK AAN INTERESSE

B. Luister naar de woorden en geef aan of ze de klank /v/ of /f/ bevatten. Schrijf ze daarna op in je schrift en lees ze hardop.

C. Luister naar deze woorden en geef aan welke klank je hoort.

IN AZIONE E... – In actie en... (p.66)

1. SAI CHE COSA MI È SUCCESSO? – Weet je wat me is overkomen?

A. Bekijk de afbeeldingen: wat is deze personen overkomen? En is jou ooit iets dergelijks gebeurd? Vertel over je ervaring.

succedere	gebeuren, overkomen
capitare	overkomen, gebeuren
offrire	trakteren
il portafogli	portefeuille

B. Luister nu wat Lucia is overkomen tijdens een reis. Noteer in je schrift wanneer ze de reis heeft gemaakt, met wie en waarom ze een flater heeft geslagen. Begrijp je welke uitdrukkingen ze gebruikt om haar gevoelens aan te geven?

C. Schrijf op een blaadje een korte anekdote over een flater die je ooit hebt geslagen. Geef het blaadje daarna, zonder je naam erop, aan de docent, die uiteindelijk de anekdotes van iedereen voorleest. Kies samen de leukste en geef die de prijs voor "Beste flater".

2. INTERVISTA A MARGHERITA BUY – Interview met Margherita Buy

A. Vul het interview met Margherita Buy aan met de vragen uit de kaders.

l'adolescenza puberteit

estroverso, -a	extravert
divertente	grappig
Magari!	Was het maar waar!
al contrario	integendeel
peggiore	erger worden
insicuro, -a	onzeker
inadeguato, -a	incapabel
sbagliare	verkeerd doen, fouten maken
assolutamente	absoluut
strano, -a	vreemd
il carattere	karakter
mediocre	middelmatig
le ripetizioni (v. mv.)	bijles(sen)
significativo, -a	veelbetekenend
nato, -a	geboren
la timidezza	verlegenheid
scomparso, -a	verdwenen
bravo, -a	goed presterend

...IL COMPITO! – ...De opdracht! (p. 67)

Il nostro progetto

1. INTERVISTA A MINA – Interview met Mina

A. In groepjes. Bereid een interview met een beroemd iemand voor. Houd deze werkwijze aan.

attuale	actueel
il/la giornalista	journalist
mettere in scena	op het toneel brengen, uitvoeren
Attenzione!	Let op!
indovinare	raden
facendo delle domande	door vragen te stellen
essere mancato	gemist hebben, tekort gekomen zijn

B. En schrijf nu een korte biografie over de persoon die jullie hebben gekozen.

Onthoud dat een werkplan onmisbaar is om het werk te organiseren en de taken van elk groepslid duidelijk te bepalen.

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 68-69)

DAL PALCOSCENICO ALLA MACCHINA DA PRESA – Van het toneel naar de filmcamera

il palcoscenico	podium
la macchina da presa	filmcamera
Il Teatro di varietà	
il varietà	varietà
nato, -a	ontstaan
la rappresentazione	voorstelling
alternarsi	afgewisseld worden

l'esibizione (v.)	vertoning
il trasformismo	theater met rolwisselingen
la prestidigitazione	goochelkunst
il legame	verband
il filo conduttore	rode draad
esibirsi	optreden
uno di seguito all'altro	de een na de ander
introdotto, -a	geïntroduceerd
il presentatore, la presentatrice	presentator, presentatrice
segnalare	aankondigen
il cartello	bordje
il numero corrispondente	het bijbehorende nummer
l'apportazione (v.)	bijdrage
la macchietta	karikaturaal type
inventare	uitvinden, bedenken
la caricatura	karikatuur
senza niente	zonder iets
il cervello	hersenen

Il Teatro di rivista	
il teatro di rivista	revue
poco a poco	langzaam, beetje bij beetje
sostituire	vervangen
la popolarità	populariteit
specialmente	vooral
rappresentare	vertegenwoordigen, betekenen
il modo	manier
sognare	dromen
evadere	ontsnappen (<i>aan de realiteit</i>)
distogliere il pensiero	de gedachten afleiden
la crudeltà	wreedheid
il misto	mix, mengeling
la prosa	proza
la scenetta	korte scène
lieve	<i>hier</i> : los
fisso, -a	vast
la soubrette	<i>actrice die ook zingt en danst</i>
il/la rappresentante	vertegenwoordiger, -ster
ricordare	noemen

1. Kies een amusementsgenre (theater, muziek of film) uit jouw land en schrijf daarvan een korte geschiedenis.

Il Teatro di avanspettacolo	
l'avanspettacolo	voorprogramma
intorno a	rond
favorire	de voorkeur geven, bevoordelen
intrattenere	onderhouden, amuseren
la sala	zaal
il trampolino di lancio	springplank
tra cui	onder wie
dedicare a	wijden aan

...e infine il cinema	
infine	ten slotte, uiteindelijk
segnare	markeren
il movimento	beweging, stroming
ritrarre	portretteren, afschilderen
da ... in poi	vanaf ...
cosiddetto, -a	zogeheten
la commedia all'italiana	komedie op z'n Italiaans
in maniera realistica	op realistische wijze
il cambiamento	verandering
la piccola borghesia	de lagere klasse
la media borghesia	de middenklasse
consacrare	beroemd maken
trionfare	hoogtij vieren
prestigioso, -a	prestigieus

2. Wat weet je over Italiaanse muziek? Zoek informatie en schrijf een chronologie van de genres (lichte muziek, rock, singer-songwritermuziek) en van de belangrijkste artiesten.

UNITÀ 5 VOLENTIERI! – GRAAG! (p. 74)

Il nostro progetto

Ons project: Een korte scène improviseren gebaseerd op een globaal scenario.

WAT WE GEBRUIKEN VOOR ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- Algemene beleefdheidsregels
- Feesten en bijzondere gelegenheden
- De Italiaanse etiquette en de *Galateo* (etiquetteboek)

Taal materiaal:

- Condicionale presente van enkele werkwoorden
- **stare** + gerundio
- Beleefdheidsfrases
- De persoonlijke voornaamwoorden als lijdend en meewerkend voorwerp voor de formele en informele aanspreekvorm
- Intonatie
- Een aanbod aannemen of afslaan
- Enkele en dubbele medeklinkers: l en ll

Vaardigheden:

Lezen

- Informatie over het organiseren van een feest begrijpen
- Verzoeken om gunsten en toestemming begrijpen
- Posts op een internetforum begrijpen
- Tests maken over hoe het hoort
- Teksten over culturele onderwerpen begrijpen

Luisteren

- Informatie over het organiseren van een feest begrijpen
- Verzoeken om gunsten en toestemming herkennen

Spreken

- Mening uitbrengen over hoe het hoort
- Gunsten en toestemming vragen
- Gelukwensen uitbrengen

Gesprekken voeren

- Toestemming en gunsten vragen en verlenen
- Toestemming en gunsten weigeren

Schrijven

- Deelnemen aan een internetforum over beschaafd gedrag
- Aantekeningen maken voor een improvisatie

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 75)

LE DISPIACE SE... – Vindt u het erg als...

Lees deze zinnen. Bij welke van deze situaties horen ze?

aiutare	helpen
passare	aangeven
il posacenere	asbak
ti dispiace + infinitief	vindt je het erg om ..., zou je even willen...
dare una mano	een handje helpen

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 76-77)

1. CONGRATULAZIONI! – Gefeliciteerd!

A. Gianfranco is een feest aan het voorbereiden voor het afstuderen van zijn zus Cristina. Lees de tekstberichten van vandaag en vul het lijstje aan.

la laurea	(het) afstuderen; afstudeerdiploma
il messaggio	bericht
innanzitutto	om te beginnen
ringraziare	bedanken
l'invito	uitnodiging
con molto piacere	met veel plezier, heel graag
in visita	op bezoek
l'abbraccio	omhelzing
a presto	tot gauw
contattare	contact opnemen
purtroppo	helaas
essere spiacente	betreuren
disponibile	beschikbaar
l'impegno	verplichting, (vaststaande) afspraak
suonare	spelen (<i>muziek</i>)
il matrimonio	bruiloft, huwelijk
i servizi (m. mv.)	diensten
l'occasione (v.)	gelegenheid
porgiamo i nostri cordiali saluti, ...	met onze hartelijke groeten, ...
proprio	juist
il provino	auditie
la compagnia di balletto	balletgezelschap
veramente	werkelijk
l'invitato, l'invitata	gast
il rinfresco	(borrel met) hapjes
l'orchestra	orkest

B. Luister nu naar het telefoongesprek van Gianfranco: moeten er nog dingen veranderen op het lijstje?

Weetjes

De term laurea komt van het Latijnse (corona) laurea, dat 'lauwerkrans' betekent. In de oudheid werd deze krans als eerbetroon gegeven aan keizers en zegevierende veldheren en aan beroemde dichters. Het behalen van de laurea, het universitaire eindexamen, dat recht geeft op de titel dottore (doctorandus) is in Italië een belangrijke gebeurtenis, die wordt gevierd met grappen en feesten.

Citaat: "Beschaafd gedrag is het brood van de ziel."
Giuseppe Mazzini

2. UN PO' DI EDUCAZIONE – Een beetje fatsoen

A. Wat zou je zeggen in deze situaties? Lees de tekst en geef eerlijk antwoord.

la sincerità	oprechtheid
in difficoltà	in moeilijkheden

chiedere una mano
senz'altro
volentieri
veramente
indaffarato, -a
la fila
il prodotto
chiedere di passare
prego
passi pure
avere fretta
anziano, -a
la fatica
la borsa della spesa
Permesso!
suonare
Pronto?
Ecco, tenga.
pure
Toh, tieni!
avere voglia di
educato, -a
sforzarsi
disponibile
magico, -a
la cortesia
non ti preoccupa

vragen om even te helpen
zeker, natuurlijk
graag
eigenlijk
druk(bezet)
rij
artikel
vragen of je erlangs mag
ga uw/je gang
gaat u maar eerst
haast hebben
ouder
moeite
boodschappentas
Mag ik er even langs?
rinkelen, afgaan
Hallo?
Hier is hij, alstublieft.
maar, gerust
Hier, pak aan!
zin hebben om
welopgevoed, netjes
moeite doen
behelpzaam
magisch, tover-
beleefdheid
(het) kan je niets schelen

lasciare
il meccanico
il freno
prestare
fare un piacere
la macchina non parte
Gentile Giovanna, ...
la partita
rotto, -a
lasciare
andare a prendere
un altro, un'altra
l'incidente (m.)
essere promosso, -a
a un esame

achterlaten
monteur
rem
uitlenen
een genoeg doen
de auto start niet
Beste Giovanna, ...
wedstrijd
kapot, stuk
hier: uitlenen
(gaan) ophalen
nog een
ongeluk
slagen voor een examen

B. Lees nu de berichten op dit forum: met wie ben je het eens?

il rispetto
il commesso, la commessa
dare del tu
la scortesja
l'infermiere, l'infermiera
il/la paziente
il nonnetto, la nonnetta
il passeggero
fare le scale
salire
maleducato, -a

respect
verkoper, verkoopster
jij zeggen, tutoyeren
onbeleefdheid
verpleegkundige
patiënt
opaatje, omaatje
wandelwagentje
de trap op lopen
omhooggaan
onopgevoed, onfatsoenlijk

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Praat mee op het forum en schrijf een anekdote over een positieve of negatieve ervaring wat betreft beschaafd gedrag.

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA – De taal ontdekken (pp. 78-79)

1. TUTTI MI CERCANO, TUTTI MI VOGLIONO – Iedereen weet me te vinden, iedereen wil wat van me

A. Lees de berichten die Giovanna op één ochtend krijgt. Hoe voelt ze zich, volgens jou?

amore, ...
la sfortuna

liefje, ...
pech

B. Iedereen wil Giovanna's auto lenen, maar hebben ze haar die gunst op dezelfde manier gevraagd? Lees de teksten nog eens en vul het kader aan.

C. En hoe zou jij deze personen vragen om hun auto? Gebruik de uitdrukkingen uit **B.**

il vicino/la vicina di casa buurman, buurvrouw
il suocero, la suocera schoonvader, schoonmoeder
il compagno, la compagna partner

2. MA CERTO! – Maar natuurlijk!

A. Giovanna beantwoordt, met veel geduld, alle berichten. Welke verzoeken accepteert ze? Vul het kader aan.

la richiesta
rifiutare
cambiare macchina
il pericolo
pubblico, -a
possibile
impossibile
promettere
il bacino
tesoro, ...
certo che puoi ...
meritarsela
meritare
la disponibilità
l'uscita
lo stadio

verzoek
weigeren, afslaan
een andere auto kopen
gevaar
hier: op de weg
mogelijk
onmogelijk
beloven
kusje
schat, ...
natuurlijk kun je ...
het helemaal verdienen
verdienen
behelpzaamheid
uitgang
stadion

B. In de teksten op pp. 78 en 79 komt een nieuwe werkwoordstijd en -wijze voor: de condizionale presente. Lees de berichten nog eens en vul het schema aan.

INFINITIEF

CONDIZIONALE PRESENTE

Onthoud dat je, om in het Italiaans een gunst te vragen, drie uitdrukkingen tot je beschikking hebt: per favore, per piacere en per cortesia.

dare fastidio	hinderen
il carrello della spesa	boodschappenkarretje
distratto, -a	verstrooid, vergeetachtig
il tablet	tablet

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 83)

A. Luister naar de volgende dialogen en geef de aard van de instemming of afwijzing aan.

il rifiuto categorico	resolute afwijzing
il rifiuto educato	beleefde afwijzing
l'accettazione neutra	neutrale instemming
l'accettazione entusiastica	enthousiaste instemming

B. Luister naar deze woorden en kruis aan welke klank je hoort.

IN AZIONE E... – In actie en... (p. 84)

1. VISITA GUIDATA – Rondleiding

A. Bekijk de illustratie en luister naar de opname. Wie spreken er achtereenvolgens, volgens jou?

B. Bedenk met een medecursist de mogelijke antwoorden van de aangesproken personen, uitgaande van wat je hebt opgemerkt. Controleer jullie antwoorden met behulp van de opname.

C. En hoe zou jij geantwoord hebben?

...IL COMPITO! – ...De opdracht! (p. 85)

Il nostro progetto

2. IMPROVVISIAMO! – We gaan improviseren!

A. We gaan werken met een globaal scenario om een korte scène te improviseren. Lees de tekst over de Commedia dell'arte om er meer over te weten te komen.

improvvisare	improviseren
il canovaccio	globaal scenario
la trama	verhaallijn, plot
studiare a memoria	uit het hoofd leren
la parte	rol
l'indicazione (v.)	aanwijzing
la maschera	vast personage uit de Commedia dell'arte
guidare	leiden, richting geven
l'interpretazione (v.)	(het) spelen (van een rol)

B. In groepjes. Jullie moeten een korte scène improviseren voor jullie medecursisten. Ga uit van het globale scenario voor de verhaallijn en de belangrijkste personages. Als het nodig is, kunnen jullie er nog andere aan toevoegen... en vergeet niet de afloop te bedenken!

il contesto	situatie, context
compiere 30 anni	30 worden

il festeggiato, la festeggiata	jarige, feestvarken
preoccuparsi	zich zorgen maken
ultimamente	de laatste tijd
stressato, -a	gestrest
divertirsi	lol maken
egoista	egoïstisch
capriccioso, -a	wispelturig, grillig
l'attenzione (v.)	aandacht
severo, -a	streng
il/la dipendente	werknemer, werknemster
l'amico intimo,	vertrouwde vriend,
l'amica intima	vertrouwde vriendin
arrabbiarsi	boos worden

C. Beoordeel het optreden van jullie medecursisten volgens deze criteria: het acteren, correctheid van de taal en de gekozen afloop. Welk groepje heeft het best geïmproviseerd?

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 86-87)

Il Galateo

il galateo	etiquetteboek, -voorschriften
i costumi (m. mv.)	gebruiken, manieren
il trattato	verhandeling
il dialogo platonico	platonische dialoog (vraag-en-antwoordgesprek)

il manuale

le belle maniere (v. mv.)	goede manieren
rientrare	behoren tot
l'ideale d'educazione (m.)	opvoedingsideaal
rinascimentale	in de renaissance
comportarsi	zich gedragen
l'argomento	onderwerp
la norma	regel, voorschrift
il comportamento	gedrag
la conversazione	conversatie
la bella presenza	verzorgd uiterlijk
educatamente	beschaafd
la sezione	deel, sectie
di particolare rilievo	van bijzonder belang
i modi da tenere (m. mv.)	aan te houden manieren
i suggerimenti (m. mv.)	adviezen
stare seduto, -a	zitten
la lettura	(het) lezen
permettere	in staat stellen
farsi un'idea	zich een idee vormen
intendere	opvatten
curioso, -a	merkwaardig
grattarsi	zich krabben
riempire	hier: volstoppen
il tovagliolo	servet
sputare	spugen, spuwen
compiere	uitvoeren
tuttavia	toch, niettemin
relativo, -a a	met betrekking tot
gridito, -a a	gewaardeerd door

accorgersi (di)	merken
non sta bene	het is niet netjes
interrompere	onderbreken
ottenere successo	succes hebben
il punto di riferimento	uitgangspunt
il peso	gewicht, aanzien
tale	zodanig
il termine	term
definire	aanduiden
l'insieme	(het) geheel
comportamentale	gedrags-
identificare	onderscheiden
la buona educazione	welopgevoedheid, fatsoen
l'etichetta	etiquette
il bon ton	sociale conventies

1. Is het volgens jou belangrijk om algemene gedragsregels te hebben? Ken je andere boeken die over dit onderwerp gaan?

Etichetta italiana

la globalizzazione	globalisering
uniformarsi	gelijk worden
il bagaglio culturale	culturele bagage
la serata	avondje
dare del Lei	'u' zeggen
coetaneo, -a	van dezelfde leeftijd
il/la superiore	hogergeplaatste
esagerare	overdrijven
scegliere	kiezen
pesante	hier: dik
l'evento	gelegenheid
apparecchiare	(tafel) dekken
il minimo	het minimum
indispensabile	absoluut noodzakelijk
in abbondanza	in overvloed

2. Ben je een expert in de Italiaanse etiquette? Vergelijk je resultaten met die van je medecursisten en de docent. Heb je veel verschillen opgemerkt met hoe het hoort in jouw land?

UNITÀ 6 SALUTE E BENESSERE – GEZONDHEID EN WELZIJN (p. 88)

Il nostro progetto

Ons project: Een forum opzetten om tips aan medecursisten te geven.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- Gezondheid en welzijn
- Seizoenskwaaftjes
- Stress en nervositeit
- Symptomen, adviezen en remedies
- Ongelukken in en om het huis
- Preventie
- Medicamenten
- Lichaamsdelen
- Thermale baden in Italië

Taalmateriaal:

- De gebiedende wijs: bevestigend en ontkennend
- De conditionale presente
- Gebruik van de gebiedende wijs en de conditionale voor adviezen en suggesties
- Gebiedende wijs met persoonlijke voornaamwoorden
- Intonatie
- Adviezen en instructies geven

Vaardigheden:

Lezen

- Adviezen met betrekking tot welzijn begrijpen en beoordelen
- Teksten over medische zaken en preventie, en over cultuur begrijpen

Luisteren

- Adviezen en suggesties herkennen en begrijpen
- Woorden voor medicamenten en lichaamsdelen herkennen

Spreeken

- Adviezen en suggesties geven
- Spreken over symptomen, kwalen en remedies

Gesprekken voeren

- Praten over gezondheidsproblemen en ongelukken in en om het huis
- Adviezen vragen en geven

Schrijven

- Een gezondheidsprobleem beschrijven
- Adviezen voor verschillende problemen geven

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 89)

MENS SANA IN CORPORE SANO – Een gezonde geest in een gezond lichaam

A. Bekijk deze foto. Welke boodschap brengt hij over, volgens jou?

depurarsi	het lichaam zuiveren
rigenerarsi	nieuwe energie opdoen
curarsi	zich verzorgen
riposarsi	uitrusten
rinnovarsi	nieuwe krachten opdoen

B. Ben je wel eens in een kuuroord of wellnesscentrum geweest? Welke van deze dingen heb je er gedaan, of zou je willen doen?

la cura termale	kuur met geneeskrachtige baden
la fangoterapia	therapie met modderbaden
il massaggio	massage
l'idromassaggio	hydromassage, bubbelbad
la sauna	sauna
il bagno turco	Turks bad
l'aerosol	halotherapie (in een zoutkamer)
l'aromaterapia	aromatherapie
gli infrarossi (m. mv.)	infraroodsauna
la piscina	zwembad

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 90-91)

1. LA SCIENZA CI CONSIGLIA – De wetenschap geeft ons advies

A. Lees dit artikel, verschenen in het tijdschrift 'Panorama'. Welk van deze adviezen vind je het verrassendst?

la scienza	wetenschap
consigliare	raad geven, adviseren
il consiglio	advies, raadgeving
la ricerca	onderzoek
recente	recent
scientifico, -a	wetenschappelijk
il suggerimento	suggestie, advies
a volte	soms
sorprendente	verrassend
la salute	gezondheid
il benessere	welzijn
la questione	kwestie, zaak
la linea	lijn
il ricercatore, la ricercatrice	onderzoeker, onderzoekster
scoprire	ontdekken
mantenere	behouden
a lungo	lang(durig)
lo stress	stress
l'attività	activiteit
fisico, -a	fysiek, lichamelijk
al buio	in het donker
condurre	uitvoeren
l'esposizione (v.)	blootstelling
notturno, -a	nachtelijk
la luce artificiale	kunstlicht
compreso, -a	inclusief
provenire da	afkomstig zijn van
lo schermo	scherm
causare	veroorzaken
la depressione	depressie
costatare	constateren, vaststellen
il cittadino, la cittadina	burger
britannico, -a	Brits
la media	gemiddelde
il gonfiore	(het) zwellen, zwelling
la fotosensibilità	(over)gevoeligheid voor licht
il naso chiuso	verstopte neus
lo starnuto	(het) niezen

fatti un drink	neem een drankje
recentemente	recent, onlangs
suggerire	aangeven
il consumo	consumptie, het consumeren
moderato, -a	gematigd
l'alcolico	alcoholhoudende drank
diminuire	(doen) verminderen
il rischio	risico
l'osteoporosi (v.)	osteoporose, botontkalking
lo studioso, la studiosa	wetenschapper
al giorno	per dag
in più	extra, meer
il fattore	factor
quanto	net zoveel als
l'obesità	obesitas, overgewicht
partorire	bevallen
minore	kleiner
il tumore	tumor
l'endometrio	baarmoederslijmvlies
ulteriore	bijkomend, extra
la notizia	nieuwtje, nieuws
il parto	bevalling
il cardiologo, la cardiologa	cardioloog
il pistacchio	pistachenootje
associato, -a a	gecombineerd met
la dieta	dieet, voedingspatroon
povero, -a di grassi	vetarm
il grasso	vet
controllare	onder controle houden
la pressione	(bloed)druk
rafforzare	versterken
il sistema immunitario	immuunsysteem
affermare	stellen, beweren
saltare (i pasti)	(maaltijden) overslaan
perdere peso	gewicht verliezen
il diario	dagboek
alimentare	voedings-
evitare	vermijden
mangiare fuori	buitenshuis eten
l'aiuto	hulp
a quanto pare	naar het schijnt
l'incoraggiamento	aanmoediging

B. Luister nu naar het gesprek tussen Lea en Carlotta en geef aan over welke van deze adviezen ze het hebben.

2. MALANNI DI STAGIONE – Seizoenskwalen

A. Lees deze informatiebrochure over allergie. En ben jij allergisch voor iets? Gebruik het woordenboek.

l'allergia	allergie
allergico, -a	allergisch
combattere	bestrijden, tegengaan
il sintomo	symptoom
l'occhio	oog
l'arrossamento	(het) rood worden/zijn
il prurito	jeuk
la lacrimazione	(het) tranen (van de ogen)

la respirazione	ademhaling
il respiro	ademteug; ademhaling
affannoso, -a	moeizaam
la tosse	hoest, (het) hoesten
la cute	huid
la dermatite	huidontsteking; eczeem
la polvere	stof
il più lontano possibile	zo ver mogelijk
curare	verzorgen
i peli	haren (<i>van dieren</i>)
la moquette	vaste vloerbedekking
la tappezzeria	tapijten
lavabile	wasbaar
il regno	rijk, verblijfplaats
l'acaro	(stof)mijt
l'impianto di riscaldamento	verwarmingsinstallatie
il filtro	filter
la climatizzazione	klimaatregeling
il polline	pollen (<i>van gewassen</i>)
starnutire	niezen

B. Luister naar het gesprek tussen een arts en een patiënt en geef aan welke symptomen de mevrouw heeft en welke adviezen de dokter haar geeft.

il medico	arts
il/la paziente	patiënt
il dottore	dokter
lacrimare	tranen
arrossato, -a	rood (geworden)
spolverare	afstoffen
con più frequenza	vaker
mettere via	wegdoen
eliminare	weghalen
il climatizzatore	airconditioner

Weetjes

Het aantal mensen in Italië dat heil zoekt bij natuurlijke of alternatieve geneeswijzen als homeopathie, kruidengeneeskunde of natuurgeneeskunde neemt toe. In 2012 gebruikte 16% van de Italianen minstens één keer een natuurlijk product gebruikt, maar slechts 7% gebruikt ze regelmatig.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Schrijf op een blaadje welke kwaal je hebt en schrijf vervolgens een advies op voor de kwaal van je medecursist. Kies vervolgens met je medecursisten de beste adviezen.

il malessere	kwaal, aandoening
soffrire (di)	last hebben van, lijden aan

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA – De taal ontdekken (pp. 92-94)

1. TWITTERSALUTE – Gezondheidstwitter

A. Lees de volgende tweets tussen arts en patiënten. Heb je ooit een van deze problemen gehad? Welke remedies heb je gebruikt? Praat erover met je medecursisten.

il rimedio	remedie, middel
la febbre	koorts
far male	pijn doen
l'osso (m.) (v. mv. le ossa)	bot
la tachipirina	<i>pijnstiller op basis van paracetamol</i>
l'influenza	griep
la goccia	druppel
lo sciroppo	(hoest)siroop
la compressa	tablet
il mal di gola	keelpijn
il mal di testa	hoofdpijn
il raffreddore	verkoudheid
forte	zwaar, hevig
la caramella	snoepje
disinfettante	ontsmettend
l'antinfiammatorio	ontstekingsremmer
il vapore	stoombad
liberare	vrijmaken
il dente del giudizio	verstandskies
la pastiglia	pilletje
l'ibuprofene (v.)	ibuprofen
l'effetto	effect
l'aglio	knoflook
schacciato, -a	geplet
la guancia	wang
il/la dentista	tandarts
al più presto	zo snel mogelijk
aspettare	wachten (op)
altro tempo	nog langer
da un po' di tempo	sinds enige tijd
svegliarsi	wakker worden
irritabile	prikkelbaar, snel geïrriteerd
concentrarsi	zich concentreren
la caffeina	cafeïne
il sonnifero	slaapmiddel
provare	proberen
la valeriana	valeriaan
il fine settimana	weekend
la sveglia	wekker
dormire fino a tardi	uitslapen

B. Zoek in de teksten de symptomen die worden aangegeven door de patiënten en vul de voorbeelden aan.

C. Lees de teksten nog eens en schrijf in het schema de werkwoordsvormen die dokter Miele gebruikt om adviezen te geven aan zijn patiënten. Weet je wat bijbehorende infinitief is?

GEBIEDENDE WIJS BEVESTIGEND (LEI)

GEBIEDENDE WIJS ONTKENNEND (LEI)

D. Bekijk nu de plaats van de voornaamwoorden ten opzichte van het werkwoord.

PAROLE UTILI

la schiena	rug
lo stomaco	maag
la pancia	buik

Weetjes

De Servizio sanitario nazionale italiano is een publieke voorziening die alle burgers medische hulp garandeert. Het 'recht op gezondheid' is vastgelegd in artikel 32 van de Italiaanse grondwet.

2. INCIDENTI DOMESTICI – Ongelukken in en om het huis

A. Dit is een voorlichtingsbrochure gericht op het vermijden van ongelukken in en om het huis. Lees de tekst en onderstreep wat jij doet om ze te vermijden, en praat er daarna over met een medecursist.

la sensibilizzazione domestico, -a	(het bewust) maken, voorlichting
nascondersi	huishoudelijk, huis-zich verborgen houden
la difesa	verdediging, afweer
la prevenzione a 100 km all'ora	preventie, (het) voorkómen met 100 km per uur
la caduta	val
inciampare	struikelen
il tappeto	tapijt, vloerkleed
scivolare	uitglijden
il pavimento	(tegel)vloer
fare attenzione a installare	letten op, uitkijken voor installeren
la maniglia	handgreep
antiscivolo, -a	tegen het uitglijden
camminare	lopen
i calzini	sokken
le calze di nylon	nylonkousen
le scarpe	schoenen
le pantofole	pantoffels
la gomma	rubber
l'aggressione sanguinosa, -a	agressie bloederig
la ferita	verwonding, wond
il laboratorio	werkplaats; laboratorium
il coltello	mes
appuntito, -a	puntig
riporre	terugleggen
la lama	lemmet, snijkant
in basso	naar beneden
mescolare	vermengen
l'utensile (m.)	(stuk) gereedschap
il cassetto	lade
a parte	apart
lasciare aperto, -a	open laten staan
batterci contro	ertegenaan stoten

il molestatore	delinquent, gevaarlijk persoon
focoso, -a	heetgebakerd
provocare grave	toebrengen, veroorzaken ernstig
l'ustione (v.)	brandwond
riempire	vullen
la pentola	pan
l'orlo	rand
il fuoco	<i>hier:</i> gaspit
posteriore	achterste
il ferro da stiro	strijkbout
collocare stabile	plaatsen stabiel
staccare	(eruit)uittrekken
la spina	stekker
aggiungere	toevoegen, erbij gieten

B. Bekijk de vormen van de gebiedende wijs die gebruikt worden in de teksten en maak het schema compleet. Schrijf ook de bijbehorende infinitief op.

C. Weet je de vormen voor de gebiedende wijs voor *vai* nog? Zet de werkwoordsvormen uit **B** daarnaar om.

3. PROBLEMI DI CUORE – Hartsproblemen

A. Lees deze Facebookberichten. Heb je vergelijkbare dingen meegemaakt? Hoe voel je je in stressvolle en nerveusmakende situaties?

l'utente (m./v.)	gebruiker
stare insieme a baciare	gaan met, verkering hebben met kussen
il bacio	kus
nervoso, -a	nerveus; geprikkeld
sudare	zweeten
la mano (v. mv. le mani)	hand
al tuo posto	in jouw plaats, als ik jou was
l'atmosfera	sfeer
respirare	ademen
profondamente	diep
lasciarsi andare	zich laten gaan
mentire	liegen
la scusa	smoesje
arrabbiato, -a	boos
l'unghia	nagel
la pazienza	geduld
se fossi in te	als ik jou was
sentire	voelen; horen; ruiken
con calma	rustig
con sincerità	eerlijk
il compagno, la compagna	partner
mancare a qualcuno	missen
chiamare	bellen; roepen
triste	ongelukkig
preoccupato, -a	bezorgd
addirittura	zelfs
la tachicardia	hartkloppingen

rispondere a la chiamata l'intenzione stare male	reageren op telefoontje bedoeling zich naar voelen
---	---

B. Bekijk de antwoorden van **Problemi di cuore** bij **A**. Herken je de werkwoordstijd die de schrijver gebruikt? Vul deze adviezen nu aan.

Tips

Om een advies in te leiden kun je uitdrukkingen gebruiken als:

Io al posto tuo / vostro ...

Se fossi in te / voi ...

PAROLE UTILI mi viene da piangere il bruciore di stomaco l'insonnia avere la nausea avere le vertigini (v. mv.)	ik moet ervan huilen maagzuur slapeloosheid misselijk zijn duizelig zijn
--	--

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Ben je het eens met wat **Problemi di cuore** schrijft? Schrijf de adviezen op die jij zou geven aan de mensen uit **A**.

QUALCOSA IN PIÙ – Iets extra's (p. 95)

1. IL CORPO UMANO – Het menselijk lichaam

Bekijk dit beeldhouwwerk van Antonio Canova en combineer de tekstlabels met de lichaamsdelen.

la bocca	mond
il piede	voet
la caviglia	enkel
il ginocchio (v. mv. le ginocchia)	knie
il sedere	zitvlak
la gamba	been
la spalla	schouder
il collo	hals
il petto	(mannelijke/vrouwelijke) borst
il seno	(vrouwelijke) borst
il gomito	elleboog
il dito (v. mv. le dita)	vinger
il mento	kin
l'orecchio (v. mv. le orecchie)	oor
il polso	pols
il braccio (v. mv. le braccia)	arm

2. L'ARMADIETTO DELLE MEDICINE – Het medicijnkastje

A. Bekijk dit kastje: herken je sommige van deze voorwerpen? Welke geneesmiddelen heb je altijd in huis?

PAROLE UTILI la pomata il collirio la siringa l'antidolorifico l'antipiretico la pillola l'antiacido lo spray per la gola il termometro	huidzalf oogdruppels injectienaald pijnstiller koortsverlagend middel pil maagzuurremmer spray tegen keelpijn thermometer
--	---

B. Luister nu naar dit gesprek: welke medicijnen heeft Samuele nodig?

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 96-97)

DARE CONSIGLI E SUGGERIMENTI – Adviezen geven en suggesties doen

Om een advies te geven of suggestie te doen kunnen de **gebiedende wijs** of de **condizionale** worden gebruikt.

IMPERATIVO – Gebiedende wijs

We gebruiken de **gebiedende wijs** wanneer we erg overtuigd zijn van het advies dat we geven en wanneer we vertrouwd zijn met de aangesprokene:

Hai la febbre alta, rimani a letto e prendi una tachipirina.

Je hebt hoge koorts, blijf in bed en neem een paracetamol.

Per l'insonnia prendi 6 gocce di valeriana.

Neemt u 6 druppels valeriaan voor de slapeloosheid.

Con la febbre alta, io rimarrei a letto e prenderei una tachipirina.

Met hoge koorts zou ik in bed blijven en zou ik een paracetamol nemen.

Per l'insonnia prenderei 6 gocce di valeriana.

Voor de slapeloosheid zou ik 6 druppels valeriaan nemen.

CONDIZIONALE – Voorwaardelijke wijs

We gebruiken de **condizionale** wanneer ons advies of onze suggestie een voorstel is:

Con la febbre alta, io rimarrei a letto e prenderei una tachipirina.

Met hoge koorts zou ik in bed blijven en zou ik een paracetamol nemen.

Per l'insonnia prenderei 6 gocce di valeriana.

Voor de slapeloosheid zou ik 6 druppels valeriaan nemen.

Wanneer men de **gebiedende wijs** gebruikt, krijgt het werkwoord de persoonsvorm horend bij de persoon aan wie men het advies geeft; wanneer men de **condizionale** gebruikt, krijgt het werkwoord de persoonsvorm horend bij de persoon die het advies geeft, behalve wanneer het werkwoord *potere* of *dovere* wordt gebruikt:

Potresti/Dovresti della valeriana per l'insonnia.

Je zou valeriaan kunnen/moeten nemen voor de slapeloosheid.

IMPERATIVO – Gebiedende wijs

BEVESTIGEND	ONTKENNEND
leggero	licht (te verteren)
la camomilla	kamillethee
pesante	zwaar (te verteren)

IMPERATIVO CON I PRONOMI – Gebiedende wijs met voornaamwoorden

BEVESTIGEND	ONTKENNEND
agitarsi	zich opwinden

CONDIZIONALE PRESENTE – Voorwaardelijke wijs (enkelvoudig)

 De uitgangen van werkwoorden op -are en -ere zijn gelijk: ook de werkwoorden op -are krijgen de e als beginklinker van de uitgang.

ALCUNI VERBI IRREGOLARI – Enkele onregelmatige werkwoorden

PARLARE DI COME STIAMO – Spreken over hoe het met ons gaat

stressato, -a	gestrest
rilassato, -a	ontspannen

PARTI DEL CORPO: PLURALI IRREGOLARI – Lichaamsdelen: onregelmatige meervoudsvormen

il labbro (v. mv. le labbra) lip

 Bekijk de lidwoorden: deze woorden voor lichaamsdelen veranderen van geslacht in het meervoud, ze gaan van mannelijk naar vrouwelijk.

Wat krijg ik als ik ... ben
innamorato, -a verliefd

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 97)

A. Luister naar de volgende dialogen en spreek ze na.

sdraiarsi	gaan liggen
l'esercizio	oefening
sollevare	optillen
il colpo della strega	spit, acute rugpijn
<i>(letterlijke vertaling: 'klap van de heks')</i>	

IN AZIONE E... – In actie en... (p. 98)

1. ODDIO! COSA FACCIO? – O jee! Wat moet ik doen?

A. Drie personen hebben geschreven naar de vraag-en-adviesrubriek van een tijdschrift. Lees de verschillende adviezen die bij een probleem worden gegeven, luister naar de opname en kruis aan welk antwoord bij welk probleem hoort. Ben je het ermee eens of zou je een ander advies geven?

la rubrica
la posta
i genitori (m. mv.)
invadente
l'agreo
intercontinentale
la paura folle
la paura matta
spaventato, -a
disperato, -a
angosciato, -a
la sala d'attesa
tremare
l'odore
tipico, -a
lo studio dentistico
mettere il panico
la fila centrale
il rumore
la lettura
rilassante
eccitante
temere
il personale di bordo
vincere
la turbolenza
distrarsi
agitarsi
allegro, -a
cordiale
il tranquillante
la calma
comune
accompagnato, -a da
invece di
direttamente
la preoccupazione
il mio ragazzo
l'indipendenza
convincere
comunque
dipendere
d'origine

rubriek
post
ouders
opdringerig
vliegtuig
intercontinentaal
idiote angst
gekmakende angst
geschrokken, bang
wanhopig
angstig
wachtkamer
trillen
geur
typisch, kenmerkend
tandartspraktijk
in paniek doen raken
middenrij
lawaaï
lectuur
ontspannend
hier: zenuwstimulerend
vrezen, aarzelen
personeel aan boord
overwinnen
turbulentie
zichzelf afleiding bezorgen
zenuwachtig worden
vrolijk
hartelijk
kalmeringsmiddel
kalmte
algemeen, veelvoorkomend
vergezeld door
in plaats van
recht door zee, openlijk
bezorgdheid
mijn vriend(je)
onafhankelijkheid
overtuigen
in elk geval
afhankelijk zijn
oorspronkelijk

B. Nu ga jij zelf adviezen geven. Je medecursist stuurt je een bericht met een probleem. Schrijf je antwoord op en bespreek het samen.

Als je een tekst moet opstellen, ook al is die maar kort, besteed dan altijd aandacht aan de duidelijkheid en correctheid. Slordig schrijven en spelfouten kunnen het goede begrip van de tekst in de weg zitten.

...IL COMPITO! – ...De opdracht! (p. 99)

2. I RIMEDI DELLA NONNA – Oma's huismiddeltjes

A. Gebruik je meestal internet om adviezen te vragen en te geven? Kies de beweringen die het dichtst bij jouw gewoontes komen. Praat er vervolgens over met je medecursisten.

il dubbio	twijfel
entrare in un forum	op een internetforum gaan
proporre	voorstellen
la soluzione	oplossing
opportuno, -a	geschikt
il proprio, la propria	de/je eigen

B. Zet een internetforum op. Jullie kunnen dat ook in het klaslokaal doen. Schrijf allemaal een (reëel of verzonnen) probleem, of iets waarover je twijfelt, op een blaadje. Gebruik een pseudoniem in plaats van je echte naam.

C. Geef de blaadjes door en schrijf allemaal een advies op. Doe hetzelfde als je een forum hebt opgezet op internet.

terribile	vreselijk
la lavanda	lavendel
la tempia	(de) slapen
massaggiare	masseren
delicatamente	zachtjes
l'erborista (m./v.)	kruidenkenner
lo yoga	yoga
rilassare	doen ontspannen
il muscolo	spier

D. Wat zijn de beste adviezen? De meest originele, de grappigste, de meest verrassende? Jullie kunnen ze ophangen op het prikbord in de klas.

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 100-101)

LE ACQUE D'ITALIA – De Italiaanse thermale bronnen

Un'antica tradizione	
la tradizione	traditie
straordinariamente	buitengewoon
la fonte	bron
l'acqua termale	water uit een natuurlijke bron
diffusissimo	zeer verbreid
l'antichità	oudheid
fin da	vanaf
lo stabilimento termale	kuuroord met thermale baden
la proprietà	eigenschap
benefico, -a	heilzaam
terapeutico, -a	therapeutisch
la matrona	matrone, rijke dame
il dipinto	schilderij

Una terra ricca d'acque

la terra	(stuk) land; aarde, bodem
l'acqua	water; waterbron
la ricchezza	rijkdom
la sorgente	bron
dovere a	te danken hebben aan
geologico, -a	geologisch
presentare	vertonen
il fenomeno	verschijnsel
vulcanico, -a	vulkanisch
fitto, -a	dicht (vertakt)
la rete	netwerk
il canale	kanaal
sotterraneo, -a	ondergronds
la stazione termale	kuuroord met thermale baden
rinomato, -a	gerenommeerd
il trattamento	behandeling
l'applicazione (v.)	toepassing
il fango	modder(bad)
la malattia	ziekte
reumatico, -a	reumatisch
le vie respiratorie (v. mv.)	luchtwegen
sulfureo, -a	zwavelhoudende
raccomandare	aanbevelen
il disturbo	gezondheidsprobleem, kwaal
respiratorio	van de ademhaling
digestivo, -a	van het spijsverteringskanaal
dermatologico, -a	van de huid
cardiovascolare	van hart en vaten
la località	locatie
vanta	kan bogen op
la cura	kuur
scendere	afdalen

1. Is jouw land ook rijk aan natuurlijke waterbronnen? Wat zijn de beroemdste plekken?

Acque da bere... e da respirare

respirare	(in)ademen
la cura idropinica	kuur met drinken van bronwater
la terapia	therapie
la caratteristica	kenmerk
indicato, -a per	geschikt om
migliorare	verbeteren
il metabolismo	stofwisseling
disintossicare	ontgiften, detoxen
l'organismo	organisme
la digestione	spijsvertering
soltanto	alleen (maar)
curare	genezen
prevenire	voorkómen
la cura inalatoria	inhalatiekuur
la patologia	aandoening
la bronchite	bronchitis
la rinite	ontsteking van het neusslijmvlies
l'asma (m.)	astma

L'acqua è benessere	zeker, zonder meer
sicuramente	doeltreffend
efficace	vermoeidheid
l'affaticamento	heil zoeken bij
ricorrere a	hier: afkicken
disintossicarsi	(levens)ritme
il ritmo	hectisch
frenetico, -a	bezitten
possedere	wellnesscentrum
il centro benessere	opgekomen
sorto, -a	in de nabijheid van
in prossimità di	ontvangen
ospitare	bezoeker
il visitatore, la visitatrice	de luxe van het kiezen
l'imbarazzo della scelta	genieten van
godere di	gastronomie
la gastronomia	gastronomie
la cascata	waterval

2. En geloof jij in de genezende eigenschappen van natuurlijke bronnen? Zoek op internet informatie over de Italiaanse kuuroorden en kies er een, op basis van jouw voorkeuren en jouw behoeften.

UNITÀ 7 IL LAVORO CHE FA PER ME – HET WERK DAT BIJ MIJ PAST (p. 106)

Il nostro progetto

Ons project: Een curriculumvideo maken om te solliciteren.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- De beroepen van de toekomst
- Veranderen van beroep
- Beroepen in Italië
- Opleiding en ervaring
- Werkplaatsen in de Renaissance

Taalmateriaal

- De achtervoegsels -aio, -iere en -ista
- De enkelvoudige en samengestelde toekomstige tijd
- Uitdrukkingen om verplichting aan te geven
- Enkele en dubbele medeklinkers: n/nn, m/mm

Vaardigheden:

Lezen

- Teksten over loopbaan en over kenmerken van beroepen begrijpen
- Vereisten voor een baan uit een tekst halen en begrijpen
- Vacatures beoordelen

Luisteren

- Begrijpen wat mensen vertellen over verandering van loopbaan
- Vereisten voor een baan uit een tekst halen
- Geschiktheid van opleiding en werkervaring beoordelen

Spreken

- Spreken over vereisten voor beroepen en werkervaring
- Mening geven over beroepen en geschiktheid van kandidaten voor een baan

Gesprekken voeren

- Mening uitwisselen over beroepen in de toekomst, over vacatures en over kandidaten voor een baan
- Eigen werkervaring vergelijken met die van medecursisten

Schrijven

- Een video voorbereiden waarin je je c.v. presenteert

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 107)

IL LAVORO NOBILITA L'UOMO – Arbeid adelt

A. Bekijk deze foto's en match ze met de benamingen van de beroepen. Welk beroep zou je het liefst uitoefenen?

la professione	beroep
l'antiquario, l'antiquaria	antiquair
il restauratore, la restauratrice	restaurateur
il vetraio, la vetraia	glazenier, glazenierster
il liutaio, la liutaia	bouwer van snaarinstrumenten

B. Luister nu naar enkele mensen die spreken over het werk dat ze willen of wilden doen en schrijf de beroepen op die ze noemen.

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 108-109)

UN LAVORO SU MISURA – Een baan op maat

A. Lees het interview met deze nogal bijzondere kleermakers. Welk aspect verrast je het meest?

cambiare vita	een ander leven kiezen
il prêt-à-porter	confectie(mode)
il cambio	verandering
intervistare	interviewen
il sarto, la sarta	kleermaker, coupeuse
il Papa	de paus
l'interesse (m.)	belangstelling
l'hobby (m.)	hobby
aggiungersi	zich erbij voegen
la liturgia	liturgie
sacro, -a	heilig
l'impegno	inzet
il resto	rest
svolgere	uitvoeren
amministrare	leiden, besturen
l'azienda privata	particuliere onderneming
vendere	verkopen
il mestiere	vak, beroep
la formazione	opleiding
specifico, -a	specifiek
la sartoria	kleermakerij
sartoriale	kleermakers-
acquisire	verwerven
sul campo	in het veld, in de praktijk
sensato, -a	verstandig
cucire	naaien
la cucitrice	naaister
il risultato	resultaat
consistere in	bestaan uit
confezionare	vervaardigen, maken
il paramento sacro	liturgisch gewaad
il segreto	geheim
il metodo	methode
le modalità tecniche (v. mv.)	technische werkwijze
la disciplina	discipline, vak
il ricamo	(het) borduren
l'oreficeria	(het) edelsmeden
intrecciarsi	samenkomen, verweven raken
la creazione	(het) creëren, (het) maken
la peculiarità	het bijzondere
costruttivo, -a	van het vervaardigen
il requisito	vereiste, eigenschap
il talento	talent
la testardaggine	vasthoudendheid
la creatività	creativiteit
il metodo	hier: methodisch werken
la disposizione	bereidheid
lo studio	studie
il riposo	rust

le ferie (v. mv.)	(zomer)vakantie
ammalarsi	ziek worden
consegnare	afleveren
l'incarico	opdracht
la forniture	levering
il Giubileo	het Jubileum
il manto	mantel

B. Luister nu naar wat deze mensen vertellen. Geef voor elk van hen aan welk label het best bij hem/haar past, volgens jou. Je kunt ook meer dan één mogelijkheid kiezen.

C. Ken je iemand die zijn/haar leven een andere wending heeft gegeven? Vertel wat hij of zij heeft gedaan.

Lees vóór het luisteren aandachtig de tekstlabels: dat zal je helpen om uit de fragmenten de informatie te halen die je nodig hebt.

2. LE PROFESSIONI DEL FUTURO – De beroepen van de toekomst

A. Lees de tekst hieronder en vertel wat deze beroepen inhouden.

il futuro	toekomst
l'occupazione (v.)	beroep, bezigheid
emergente	opkomend
affermarsi	blijvend zijn
tentare di	proberen om
l'evoluzione (v.)	evolutie
il mercato di lavoro	arbeidsmarkt
svilupparsi	zich ontwikkelen
entro	nog vóór
l'agricoltore, l'agricoltrice	landbouwer
l'allevatore, l'allevatrice	kweker; fokker
genetista	genspecialist
il pianeta	planeet
l'avvocato (m./v.)	advocaat
virtuale	virtueel
il broker	beurshandelaar
il/la manager	manager
il/la consulente	consultant
la terza età	de derde levensfase, pensioentijd
la consulenza	consult
il processo	proces
la videoconferenza	videoconferentie

B. Lees nu de volgende teksten en ga na of je veronderstellingen klopten. Denk je dat deze beroepen succes zullen hebben?

le coltivazioni (v. mv.)	gewassen
il pascolo	weide
modificato, -a geneticamente	genetisch gemodificeerd
il raccolto	oogst
produrre	produceren
la proteina	eiwit

lo scopo	doel
interessato, a	<i>hier</i> : erbij betrokken
curativo, -a	genezend
a disposizione di	tot de beschikking van
il pagamento	betaling
alternativo, -a	alternatief
la moneta	munten, valuta
finanziario, -a	financieel
operare	werkzaam zijn
l'agente di cambio (m./v.)	(beurs)makelaar
specializzato, -a	gespecialiseerd
lo/la specialista	specialist
la popolazione	bevolking
il compito	taak
pensare a	bedenken
innovativo, -a	vernieuwend
in campo ...	op ... gebied
farmaceutico, -a	farmaceutisch
psichiatrico, -a	psychiatrisch
l'alimentazione (v.)	voeding
quotidiano, -a	dagelijks
svolgersi	zich afspelen, plaatsvinden
sempre di più	steeds meer
ecco perchè	dat is waarom, daarom
la richiesta di	vraag naar
la controversia	geschil
legale	juridisch, wettelijk
residente	wonend
la giurisdizione	rechtsgebied
il/la pilota spaziale	ruimtevaarder
la guida turistica	toeristengids
al di fuori di	buiten
progettare	ontwerpen, opzetten
abitativo, -a	woon-, bestemd voor wonen
Marte	Mars
il veicolo	voertuig
l'esplorazione (v.)	(het) verkennen, ontdekkingstocht

Weetjes

Volgens een onderzoek uitgevoerd door Coldiretti zullen de beroepen van de toekomst in Italië in de sectoren voeding en landbouw te vinden zijn. En ze zullen ook nogal bijzonder zijn, zoals de agrigelataio (veehouder die melk direct in consumptie omzet) of de personal trainer dell'orto (landbouwer die consulten en begeleiding voor moestuinen aan huis aanbiedt), of de sommelier della frutta en de assaggiatore di grappe ('grappaproever').*

* Organizzazione van landbouwondernemers

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Bedenk een beroep dat volgens jou succes zal hebben in de toekomst, kies een benaming en maak een beschrijving.

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA – De taal ontdekken

(pp. 110-112)

Citaat: "In elk beroep is het goed om hiermee rekening te houden: wie op een egoïstische manier werkt krijgt niets voor elkaar." Eduardo de Filippo

1. LAVORARE STANCA – Van hard werken word je moe

A. Bekijk deze werkende mensen en dat wat ze doen. Kun je vertellen wie van hen een luiwammes is en wie enthousiast is?

il fannullone, la fannullona	luiwammes, nietsnut
sistemare	op orde brengen
l'archivio	archieef
aggiornare	bijwerken
i dati (m. mv.)	gegevens
il/la cliente	klant
efficiente	efficiënt
arrivista	streberig
il vicedirettore, la vicedirettrice	adjunct-directeur
promuovere	promotie maken
il/la responsabile del dipartimento	afdelingshoofd
assenteista	vaak afwezig
la relazione	verslag
altruista	altruïstisch
fare un giro	een rondje lopen; een tochtje maken

B. Bekijk de teksten nog eens en geef aan welke handeling vóór de andere komt. Welke werkwoordstijd wordt er gebruikt?

EERDERE HANDELING

LATERE HANDELING

C. En welke plannen heb jij? Schrijf drie zinnen op om er drie te presenteren en gebruik daarbij de werkwoordstijden uit de spreekwolkjes. Lees de zinnen daarna voor aan je medecursisten.

2. LAVORI E MESTIERI – Banen en beroepen

A. Een arts en een acteur praten over hun werkervaring. Lees de teksten en reconstrueer hun hele verhaal in het werkboek of op een apart blaadje. Onderstreep dan de woordenschat die hoort bij hun opleiding en bij hun loopbaan.

lo stipendio	salaris
variabile	wisselend
il contratto	contract
fisso, -a	vast
guadagnare	verdiene
la clinica	kliniek
privato, -a	privé-, particulier
il consultorio comunale	lokale dokterspraktijk
il concorso	openbaar examen om te solliciteren naar een overheidsbaan
l'ospedale pubblico	overheidsgefinancierd ziekenhuis
di ruolo	in vaste (overheids)dienst

la carriera	carrière
la medicina	geneeskunde
il medico di famiglia	huisarts
il liceo artistico	<i>middelbare opleiding voor artistieke beroepen</i>
Scienze della Comunicazione	communicatiewetenschappen
laurearsi	afstuderen
a pieni voti	met uitstekende cijfers
frequentare	volgen (<i>lessen</i>)
l'accademia d'arte drammatica	toneelschool
lo stage	stage
il teatro gestuale	mimetoneel
forzato, -a	gedwongen
duro-, a	zwaar, moeilijk
il tirocinio	stage
la specializzazione	specialisatie
il master	masteropleiding
la soddisfazione	tevredenheid, voldoening
impegnato, -a con	aan het werk met, bezig met
la compagnia	gezelschap
mettere in scena	opvoeren
l'opera	werk
il teatro di strada	straattheater
il provino	auditie
essere portato, -a per	aanleg hebben voor
fin da piccolo, -a	van kleins af aan
l'oratorio	<i>hier</i> : parochie
l'inconveniente	ongemak
l'orario	werktijden
il turno di notte	nachtdienst
essere di guardia	oproepdienst hebben

B. Lees de teksten nog eens en vul deze informatiekaartjes aan.

la categoria	categorie
la sottocategoria	subcategorie
il tipo	soort
la collaborazione a progetto	werk op projectbasis
la giornata lavorativa	werkdag
lordo, -a	bruto

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Bedenk een beroep en maak een informatiekaartje zoals deze hier. Je medecursisten moeten raden om welk beroep het gaat.

3. I REQUISITI GIUSTI – De juiste vereisten

A. Lees de volgende teksten en zoek de vereisten om gondelier en kurassier te kunnen zijn.

il requisito	vereiste, vereiste vaardigheid/ kwalificatie
il gondoliere	gondelier
il corazziere	kurassier (gewapende ruiter)
maggiorenne	meerderjarig
indetto, -a da	uitgeschreven door
l'Ente Gondola	<i>organisatie van gondeliers in Venetië</i>

consigliabile	aan te raden
il diploma di maturità	middelbareschooldiploma
conseguire	behalen
l'istituto turistico	toerisme-opleiding
aspirante	aspirant-
le nozioni (v. mv.)	kennis
la storia d'arte	kunstgeschiedenis
veneto, -a	van de regio Veneto
superare un esame	slagen voor een examen
sostenere un esame	een examen doen
passare una prova	slagen voor een toets
la pratica	praktijk
il termine	einde
ottenere	(ver)krijgen
la licenza	vergunning, licentie
arruolarsi	in dienst treden (bij het leger)
L'Arma dei Carabinieri	gendarmerie
successivamente	achtereenvolgens
la selezione	selectie
interno, -a	intern
solido, -a	degelijk, stevig
la moralità	moraal, morele waarden
eccellente	uitstekend
la disciplina	discipline, (het) gedisciplineerd zijn
il passato lavorativo	werkverleden
cavalcare	paardrijden
la moto	motor(fiets)
l'abilità	vaardigheid
la prontezza	bereidwilligheid; alertheid
gestire	afhandelen, omgaan met
delicato, -a	lastig, precair
la situazione operativa	werksituatie
l'altezza	lengte
una forte costituzione	een sterk gestel
la resistenza	uithoudingsvermogen
prolungato, -a	langdurig
il turno di servizio	dienst, (het) dienstdoen
in piedi	staand

B. Lees de teksten nog eens, bekijk hoe de vereisten worden geformuleerd en vul de voorbeelden aan.

C. Luister nu naar de volgende gesprekken en noteer welke andere vereisten worden genoemd.

D. Welke vereisten moet je volgens jou hebben om het beroep uit te oefenen dat jou interesseert?

PAROLE UTILI

la memoria	geheugen
l'iniziativa	initiatief
la bella presenza	representatief voorkomen
intuitivo, -a	intuïtief
dinamico, -a	dynamisch
attivo, -a	actief
socievole	sociaal (vaardig)
deciso, -a	besluitvaardig, kordaat
organizzato, -a	georganiseerd
serio, -a	serius
gentile	vriendelijk
flessibile	flexibel

QUALCOSA IN PIÙ – iets extra's (p. 113)

AGENZIA INTERINALE BRAVISSIMO! — Uitzendbureau Bravissimo!

A. Hier staan een paar van de meest voorkomende zomerbanen. Ken je er nog meer? Welke zou je kiezen?

l'agenzia interinale	uitzendbureau
l'animatore turistico,	entertainer op toeristenlocaties
l'animatrice turistica	
il bagnino	badmeester, strandwacht
il cuoco, la cuoca	kok, kokkin
il/la receptionist	baliemedewerker, -ster
l'istruttore, -trice sportivo	sportinstructeur
il ballerino, la ballerina	danser, danseres
il/la cantante	zanger, zangeres

B. Luister naar de presentaties van deze studenten en geef aan welke baan uit **A** ze kunnen vervullen.

C. Lees nu deze baanadvertenties. Voor welke zou je de juiste kwalificaties hebben? Praat erover met een medecursist.

il cameriere, la cameriera	ober, serveerster
l'autista (m./v.)	chauffeur
il villaggio turistico	vakantiedorp
la stazione ferroviaria	treinstation
essere in possesso di	in bezit zijn van
la patente	rijbewijs
la disponibilità	beschikbaarheid
estivo, -a	zomer-
puntuale	punctueel, stipt
iniziale	bij aanvang, aanvankelijk
la proroga	verlenging
operante	werkzaam
il settore	sector
alberghiero, -a	hotel-
il profilo	profiel
la posizione	betrekking, baan
l'addetto, -a	medewerker, medewerkster
le doti relazionali (v. mv.)	sociale vaardigheden
minimo, -a	minimum-
fluente	vloeiend
lavorare su turni	in ploegendienst werken
il contratto a tempo determinato	contract voor bepaalde tijd
l'assunzione (v.)	aanstelling
l'accoglienza	ontvangst
la prenotazione	boeking, reservering
la tata	kinderjuffrouw
vitto e alloggio	kost en inwoning
il/la baby-sitter	oppas
affidabile	betrouwbaar
solare	opgewekt
non fumatore, -trice	niet-rokend
la flessibilità	flexibiliteit
il compenso	vergoeding
il contributo	bijdrage (in de kosten)

affermato, -a	met een gevestigde naam
messicano, -a	Mexicaans
la referenza	referentie
imprescindibile	onmisbaar

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 114-115)

PARLARE DELL'ATTIVITÀ PROFESSIONALE – Spreken over beroepsmatige bezigheden
cioè dat wil zeggen

PARLARE DEI REQUISITI – Spreken over vereisten

FORMAZIONE DEI NOMI DELLE PROFESSIONI – Vorming van beroepsbenamingen

Veel benamingen van beroepen zijn afgeleid van andere woorden, waaraan deze achtervoegsels zijn toegevoegd: -aio, -iere, -ista: macellaio, fornaio, cameriere, infermiere, autista, musicista.

Vaak volstaat het om voor de vrouwelijke benaming de -o of de -e te veranderen in -a, maar er zijn benamingen die hetzelfde blijven of die voor het vrouwelijk een ander achtervoegsel hebben.

In het enkelvoud blijft -ista hetzelfde, maar in het meervoud heeft het een vorm voor het mannelijk (-isti) en een voor het vrouwelijk (-iste).

il giornalaio, la giornalaia	kioskhoudster, kioskhoudster
il/la preside	schooldirecteur

FARE PROGETTI – Plannen maken

FUTURO SEMPLICE – Toekomstige tijd (enkelvoudig)

Om een openvolging van toekomstige handelingen aan te geven:

Om twee gelijktijdige toekomstige handelingen aan te geven.

Met de werkwoorden *terminare*, *finire* of *concludere* kan men een toekomstige handeling aangeven die voorafgaat aan een andere.

FUTURO ANTERIORE – Voltooid toekomstige tijd

Om een toekomstige handeling aan te geven die voorafgaat aan een andere. Wordt meestal ingeleid door **quando** en **appena**.

IL FUTURO ANTERIORE – De voltooid toekomstige tijd

HULPWERKWOORD ESSERE OF + VOLTOOID DEELWOORD AVERE IN DE TOEKOMENDE TIJD VAN HET WERKWOORD

1. Vul de volgende mindmaps aan met de kenmerken die een werkend persoon kan hebben.

2. Schrijf de vereisten op die volgens jou nodig zijn om jouw beroep of het beroep dat je interesseert te beoefenen.

3. Wat zijn de belangrijkste fases van de benodigde opleiding?

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 115)

A. Luister naar deze woorden en kruis aan welke klank je hoort.

B. Luister naar deze woorden en kruis aan welke klank je hoort.

IN AZIONE E... – In actie en... (p. 116)

1. COLLOQUIO DI LAVORO – Sollicitatiegesprek

A. Hier staan enkele opleidings- en loopbaanfasen. Lees ze en zet ze in de chronologische volgorde die past bij jouw ervaring. Vergelijk dan jouw chronologie met die van een medecursist.

il colloquio di lavoro	sollicitatiegesprek
andare in pensione	met pensioen gaan
diplomarsi	een diploma behalen
licenziarsi	ontslag nemen
disoccupato, -a	werkloos
il corso d'aggiornamento	bijscholingscursus
a tempo pieno	fulltime
Che fortuna!	Wat een bof!
essere fortunato, -a	geluk hebben, boffen

B. Luister nu naar dit sollicitatiegesprek en vul het c.v. van Marina De Rossi en Bruno Massimi in.

l'istruzione (v.)	onderwijs
le conoscenze informatiche (v. mv.)	computervaardigheden

C. Lees de volgende baanadvertentie: welke van de twee kandidaten vind je het geschiktst?

immediato, -a	onmiddellijk
provato, -a	bewezen
la preparazione	bereiding
mediterraneo, -a	mediterraan
essere preferibile	de voorkeur verdienen
gradito, -a	op prijs gesteld
lavorare in équipe	in een team werken
il/la perditempo	lanterfanter, luie werker

Weetjes

De Italiaanse regisseur Marco Ponti regisseerde in 2001 de film Santa Maradona, die een generatie vol onzekerheden laat zien, die met weinig succes van het ene naar het andere sollicitatiegesprek gaat. Het thema is nog steeds actueel. Je kunt de scène zien op Youtube, zoek met santa maradona + colloquio + sincerità.

...IL COMPITO! – ...De opdracht! (p. 117)

Il nostro progetto

2. LAVORO NUOVO, VITA NUOVA – Nieuwe baan, nieuw leven

A. Je wilt een ander leven beginnen. Hier staat een advertentie die je kan interesseren: bepaal op welke baan je wilt solliciteren.

l'annuncio	advertentie
la candidatura	sollicitatie
l'abitante (m./v.)	inwoner, inwonerster
il paesino	dorpje
disposto, -a	bereid om
stabilmente	op permanente basis
il ripopolamento	herbevolking
l'aria	lucht
incantevole	betoverend
economico, -a	goedkoop, voordelig
coprire	hier: opvullen
il pastore	herder
il giardiniere, la giardiniera	tuinman, tuinvrouw
il/la farmacista	apotheker
il maestro, la maestra	onderwijzer, onderwijzeres
il/la barista	barman, barvrouw
il parrucchiere, la parrucchiera	(dames)kapper, (dames)kapster
inviare	sturen
videoregistrato, -a	op video opgenomen

B. Schrijf de informatie op voor je curriculumvideo: dat zal je helpen om de aspecten te kiezen die je in je filmpje aan bod wilt laten komen. Je kunt repeteren voordat je gaat opnemen, dan zul je spontaner overkomen.

i dati personali	persoonlijke gegevens
il volontariato	vrijwilligerswerk
la passione	passie, liefhebberij

Om de feiten voor je c.v. op een rijtje te zetten of aspecten uit je c.v. toe te lichten kun je gebruiken: prima, poi, anche, oltre a, inoltre, infine, addirittura, non solo, a proposito di...

C. Bekijk de opnames van je medecursisten en kies de geschiktste en meest overtuigende kandidaten voor de verschillende banen. Besluit daarna met zijn allen wie de banen krijgen.

AL DI LÀ DELLA LINGUA – Meer dan taal (pp. 118-119)

Botteghe rinascimentali – Werkplaatsen in de Renaissance

La bottega come scuola

la bottega	werkplaats, atelier
l'origine (v.)	oorsprong
risalire a	dateren uit, teruggaan tot
guidare	leiden
però	echter
medievale	middeleeuws
rinascimentale	renaissance-
acquistare	(ver)krijgen
l'artigiano, -a	ambachtsman, ambachtswrouw
il/la commerciante	winkelier, winkelierster
esercitare	beoefenen
tramandare	overdragen
la tecnica	techniek
la fusione	(het) (samen)smelten
il metallo	metaal
la lavorazione	bewerking
la ceramica	aardewerk
trattarsi di	gaan om/over
l'avviamento a	start op weg naar
apprendere	leren
la gerarchia	hiërarchie
ben definito, -a	vast omschreven
il vertice	top
il capo	chef, hoofd
l'assistente (m./v.)	assistent
l'operaio, -a salariato, -a	loonaarbeider, -arbeidster
l'apertura	opening
a forma di L	in een L-vorm
rovesciato, -a	omgekeerd
illuminare	verlichten
esporre	uitstallen
l'ambiente	ruimte
il magazzino	magazijn
la seta	zijde
il candelaio	kaarsenmaker

1. En hoe was in jouw land de opleiding van jongeren geregeld?
Zoek informatie en maak een presentatietekst.

Le botteghe degli artisti

differenziarsi da	verschillen van
prevedere	bepalen
la suddivisione	onderverdeling
la pittura	(het) schilderen
l'apprendistato	leerperiode, stage
l'allievo, -a	leerling
accogliere	ontvangen
regolare	regulier
l'accordo	overeenkomst
l'obbligo	plicht
garantire	garanderen
il salario	salaris
il rimborso	vergoeding
il disegno	(het) tekenen
la tavoletta	(hout)paneel
il pannello	paneel
la diversità	verscheidenheid; diversiteit

Botteghe illustri

illustre	befaamd, beroemd
fare i primi passi	de eerste stappen zetten
notare	opmerken
l'influenza	invloed
matturo, -a	rijp

2. Kies een kunstenaar uit jouw land (of een die je goed vindt) en vertel over zijn opleiding en vorming.

UNITÀ 8 FACCIAMO UN GIRO? – ZULLEN WE EEN UITSTAPJE MAKEN? (p. 120)

Il nostro progetto

Ons project: Een weekenduitstapje organiseren.

WAT WE GEBRUIKEN BIJ ONS PROJECT:

Onderwerpen:

- Ecotoerisme
- Sportief en cultureel toerisme
- Vrijtijdsbezigdheden
- Het weer
- Festivals
- Volksfeesten, beurzen en jaarmarkten in Italië

Taalmateriaal

- **pensare di** + infinitief
- Tegenwoordige en toekomstige tijd om over plannen te praten
- De toekomstige tijd van werkwoorden op **-care, -gare** en **-ciare, -giare**
- **volerci** (met betrekking tot tijd)
- Voorwaardelijke zinnen bij reële mogelijkheden
- Enkele en dubbele medeklinkers: **r / rr**

Vaardigheden:

Lezen

- Korte informatieve teksten over toerisme begrijpen
- Informatie over het weer begrijpen
- Routes en routeaanwijzingen begrijpen

Luisteren

- Plannen voor een route en routeaanwijzingen begrijpen
- Verschillende intonaties onderscheiden

Spreken

- Spreken over voorkeuren voor activiteiten en soorten toerisme
- Spreken over het weer
- Plannen voor de toekomst maken

Gesprekken voeren

- Voorstellen doen, aannemen en afslaan
- Routeaanwijzingen geven en vragen

Schrijven

- Korte informatieve over toerisme schrijven
- Teksten schrijven met voorstellen om iets te doen
- Een route voor een uitstapje beschrijven

PRIMO CONTATTO – Eerste contact (p. 121)

A SPASSO PER CAGLIARI – Aan de wandel door Cagliari

A. Hoe kies je de plekken die je wilt bezoeken voordat je vertrekt naar een stad die je niet kent?

B. Welke plekken interesseren je het meest wanneer je een stad bezoekt: musea, winkels, bezienswaardigheden?

andare matto, -a per
il mercatino
l'anfiteatro
archeologico, -a
reale

gek zijn op
rommelmarkt
amphitheater
archeologisch
koninklijk

la chiesa
l'orto botanico
la cattedrale
ristorarsi
la torre
l'elefante (m.)
il bastione
l'antiquariato
all'aperto
il palazzo civico
gustare
cagliaritano, -a
sardo, -a

kerk
botanische tuin
kathedraal
een consumptie gebruiken
toren
olifant
bastion, bolwerk
antiek
buiten, in de open lucht
stadhuis
proeven, genieten van
van/uit Cagliari
Sardinijs, van/uit Sardinië

TESTI E CONTESTI – Teksten en contexten (pp. 122-123)

1. TURISMO VERDE – Groen toerisme

A. Weet je wat ecotoerisme is? Zeg wat volgens jou de positieve en negatieve aspecten zijn. Bespreek het met een medecursist.

l'alternativa

alternatief

B. Lees nu de drie aanbiedingen op deze website: welke zou je kiezen? Met wie zou je willen gaan?

il nipotino, la nipotina

kleinzoon, - dochter;
neefje, nichtje (oom/tante-zegger)

la destinazione

bestemming

raccontare

vertellen

la fattoria

boerderij

didattico, -a

leerzaam

l'occasione (v.)

gelegenheid

unico, -a

uniek

diretto, -a

direct

la pianta

plant

rurale

boeren-, van het land

il mondo contadino

boerenwereld

il percorso

parcours, traject

l'avvicinamento a

(het) dichtbij komen bij

familiarizzarsi con

vertrouwd raken met

il cane

hond

il coniglio

konijn

la mucca

koe

la capretta

geitje

il maiale

varken

la gallina

kip

l'oca

gans

l'anatra

eend

assaggiare

proeven

mungere

melken

l'uovo (v. mv. le uova)

ei

il pollaio

kippenhok

consigliare

aanraden

la scolaresca

groep scholieren

diversamente **abile**

met een lichamelijke beperking

il trekking

(het) bergwandelen

immergersi in

opgaan in, zich omgeven met

selvaggio, -a

woest, ongerept

il turismo di massa	massatoerisme
la chiesetta	kerkje
il borgo	gehucht
pittoresco, -a	pittoresk, schilderachtig
consentire	mogelijk maken
in completa autonomia	helemaal op jezelf
il sentiero	pad
delimitato, -a	afgebakend
sicuro, -a	veilig
il territorio	gebied
estremo, -a	uiterst
la punta	punt
la penisola	schiereiland
la possibilità	mogelijkheid
entrare in contatto	in contact komen
il bergamotto	bergamot
profumato, -a	geurig
l'agrume (m.)	citrusvrucht
creocere	groeien
essere in forma	fit zijn
ben allenato, -a	goedgetraind
il relax	ontspanning
l'agriturismo	logies op het platteland
avere in mente	in gedachten hebben
fare per qualcuno	geschikt zijn voor iemand
meraviglioso, -a	schitterend, fantastisch
l'area protetta	beschermd natuurgebied
il parco naturale	natuurpark
significare	betekenen
gradevole	aangenaam
le delizie (v. mv.)	geneugten, vreugdes
l'enogastronomia	goede keuken en wijnen
il rispetto	respect
a chilometro zero	van heel dichtbij
lo scenario naturale	achtergrond van de natuur
da favola	sprookjesachtig
il ventaglio	waaier, palet
sostenibile	duurzaam, milieuvriendelijk
godere di	genieten van

2. UN FINE SETTIMANA A PALERMO – Een weekend in Palermo

A. Je gaat een weekend in Palermo doorbrengen. Lees de suggesties in deze gids en bepaal wat je graag zou willen bezoeken. Praat er daarna over met een medecursist.

religioso, -a	religieus
il tempio (m. mv. i templi)	tempel
consacrato, -a a	gewijd aan
la Vergine Maria	de maagd Maria
la moschea	moskee
l'invasione (v.)	invasie
la dominazione	overheersing
normanno, -a	van de Noormannen
tornare	terugkeren
il culto	cultus, eredienst
christiano, -a	christelijk
affascinante	fascinerend
bizantino, -a	Bizantijns
il Medioevo	de Middeleeuwen

la testimonianza	getuigenis, overblijfsel
ortodosso, -a	orthodox
significativo, -a	beduidend, goed waarneembaar
islamico, -a	islamitisch, moslim-
i dolci (m. mv.)	zoetigheden
il marzapane	marsepein
il monaco, la monaca	monnik, non
il convento	klooster
le catacombe (v. mv.)	catacomben
il cappuccino	kapucijner monnik
il cimitero	kerkhof
ospitato, -a	verborgen, zich bevindend
il sotterraneo	kelder, souterrain
attirare	(aan)trekken
il fascino	fascinatie
macabro, -a	macaber, griezelig
passare di moda	uit de mode raken
vale la pena	het is de moeite waard
allontanarsi da	uit de buurt gaan van
popolare	volks
il profumo	geur; parfum
intero, -a	geheel
darsi appuntamento	bij elkaar komen
la bancarella	(markt)kraampje
l'ambulante (m./v.)	straatverkoper, -verkoopster
alle spalle di	achter
la focacceria	focaccia-bakkerij
il punto di ritrovo	ontmoetingspunt
il palermitano,	inwoner/inwoonster van Palermo
la palermitana	
arabo, -a	Arabisch

B. Luister nu naar het gesprek tussen twee toeristen in Palermo: welke plekken noemen ze? Schrijf daarna het dagprogramma op waartoe ze besluiten.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Wat zijn de vijf plekken die je niet moet missen van jouw stad? Stel informatie samen voor je medecursisten.

ALLA SCOPERTA DELLA LINGUA – De taal ontdekken (pp. 124-126)

1. CHE FAI STASERA? – Wat doe je vanavond?

A. Lees de berichten die deze vrienden elkaar schrijven en let op de taalvormen die ze gebruiken om een voorstel te doen, aan te nemen of af te slaan. Vul daarna het schema aan.

Ti va di ...?	Heb je zin om ...?
veramente	echt; eigenlijk
Non mi va.	Daar heb ik geen zin in.
Che ne dici?	Wat vind je daarvan?
Vieni con noi?	Ga je met ons mee?
il locale	eet-/drinkgelegenheid
e se passate da me ...	als jullie nou eens bij mij
	langskomen ...
venire a cena fuori	mee uit eten gaan ('s avonds)
Dai!	Toe!

PROPOSTE E CONTROPROPOSTE – Voorstellen en tegenvoorstellen

ACCETTARE – Aannemen

RIFIUTARE – Afslaan

B. Lees de suggesties in deze culturele agenda en stel je medecursisten voor iets samen te doen. Gebruik de uitdrukkingen uit **A**, al naargelang jullie voorkeuren en al gemaakte afspraken.

la falciatrice	maaier, maaimachine
il cannone	kanon
smontabile	demontabel
toccare	aanraken
azionare	in werking stellen
intero	prijs zonder korting
ridotto	prijs met korting
l'illusione ottica	optische illusie
il gioco interattivo	interactief spel
gli effetti speciali (m. mv.)	special effects
la scienza naturale	natuurwetenschap(pen)
inaugurare	openen (<i>tentoonstelling e.d.</i>)
la rassegna	overzichtstentoonstelling
il tributo	eerbetoon
l'interprete (m./v.)	vertolker, vertolkster; tolk
la consumazione	consumptie
assaporare	proeven, genieten van
l'inaugurazione (v.)	opening (<i>tentoonstelling e.d.</i>)
l'enoteca	wijnbar
ingresso libero	gratis toegang

Weetjes

Het gebruik om een aperitief te nemen is inmiddels wijdverbreid over heel Italië, maar is ontstaan in Turijn, met de uitvinding van Vermouth in 1786.

Aan het einde van de 19e eeuw was het al een gewoonte in veel steden, vooral Turijn, Genua, Florence, Venetië, Rome, Napels en Milaan. Tegenwoordig bestaat het typisch Italiaanse aperitief uit een (alcoholhoudend of alcoholvrij) drankje met daarbij een buffet van "stuzzichini": pizza'tjes, sandwiches, chips, nootjes, belegde minibroodjes, maar ook pasta en salades. Het aperitief heeft ook de functie om het lichaam voor te bereiden op de hoofdmaaltijd en zo de spijsvertering te bevorderen.

l'usanza	gebruik
lo stuzzichino	(borrel)hapje
la pizzetta	pizza'tje
il tramezzino	sandwich
la nocciolina	nootje, pinda
il paninetto	minibroodje

2. CICLOTURISMO – Fietstoerisme

A. Lees Laura's e-mail en vul de folder aan met de ontbrekende informatie.

l'opuscolo	brochure, folder
pensare di fare	van plan zijn te doen
il ponte	<i>vrije dag opgenomen tussen een feestdag en een weekend</i>
il giro in bici	fietstocht
la bici	fiets
l'isola	eiland
la tappa	etappe
il campeggio	camping
occidentale	westelijk
esplorare	verkennen
orientale	oostelijk
ritornare	teruggaan; terugkomen
riprendere	weer nemen; hervatten
il traghetto	veerboot
nel primo pomeriggio	vroeg in de middag
la scogliera	klif, steile rots
la collina	heuvel
il dettaglio	detail
il ritorno	terugkeer
il pernottamento	overnachting
la tipologia	typering
l'accompagnatore, -trice	begeleider, begeleidster
la bici da corsa	racefiets
la mountain bike	mountainbike
il fondo	ondergrond, bodem
l'asfalto	asfalt
collinare	heuvelachtig

B. Bekijk op welke manier Laura de plannen voor de toekomst aangeeft en vul het schema aan. Gebruikt ze steeds dezelfde werkwoordstijd?

PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

Tips

Bij het schrijven van een tekst is het nuttig om het geleverde model nauwkeurig te bekijken en alle elementen te hergebruiken die je daarvoor het meest geschikt lijken.

C. Luister nu naar het bericht dat Emma heeft ingesproken. Op welke plekken gaan ze elkaar ontmoeten?

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Organiseer een tripje van vier dagen voor je Italiaanse lesgroep. Kies de bestemming en schrijf het programma.

la gita	uitstapje, tripje, tochtje
---------	----------------------------

3. CHE TEMPO FA? – Wat voor weer is het?

A. Bekijk het kaartje met de weersvoorzichten en vertel wat voor weer het wordt. Lees dan de teksten en ga na of je het goed had.

le previsioni (v. mv.)	voorzichten
soffiare	waaien
il vento	wind
gelido, -a	ijskoud
il brutto tempo	slecht weer
il cielo	lucht(dek); hemel
la nube	wolk
la nebbia	mist
nevicare	sneeuwen
a bassa quota	op geringe hoogte
in serata	in de loop van de avond
la temperatura	temperatuur
la massima	maximum
in calo	dalend, afnemend
mosso, -a	woelig, met veel golven
l'Adriatico	de Adriatische Zee
il (mare) Ligure	de Ligurische Zee
il bel tempo	mooi weer
tirrenico, -a	aan de Tyrrheense kust
la costa	kust
adriatico, -a	aan de Adriatische kust
soleggiato, -a	zonnig
in aumento	stijgend, toenemend
compreso, -a fra	liggend tussen
superiore	hoger
variabile	wisselvallig
il peggioramento	verslechtering
la tendenza	tendens
la pioggia	regen
scarso, -a	schaars, af en toe voorkomend

PAROLE UTILI

sereno, -a	onbewolkt
nuvoloso, -a	bewolkt
abbondante	overvloedig
il temporale	onweer
la nevicata	sneeuwbuï

B. Lees deze berichten: over welke streken in Italië gaan ze? Bekijk dan hoe de veronderstellingen worden geformuleerd en vul het schema aan.

l'azienda agricola	landbouwbedrijf
la degustazione	proeverij
la trattoria	eenvoudig restaurant
provare	(uit)proberen
la caccia al tesoro	schatzoektocht
al massimo	hoogstens
fare brutto tempo	slecht weer zijn
la pinacoteca	museum met schilderkunst

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Ga na wat voor weer het aanstaand weekend wordt en stel activiteiten voor. Gebruik het model uit B.

QUALCOSA IN PIÙ – Iets extra's (p. 127)

GIULIETTA E ROMEO – Julia en Romeo

A. Lees de routeaanwijzingen die Giulietta naar Romeo heeft gestuurd om bij haar huis te komen. Geef op het kaartje de route aan die Romeo moet afleggen om bij Giulietta's huis te komen.

le indicazioni stradali (v. mv.)	routeaanwijzingen
sempre dritto	alsmaar rechtdoor
girare a sinistra	links afslaan
attraversare	oversteken
proseguire dritto	rechtdoorgaan
proprio	precies
accanto a	naast
la libreria	boekwinkel
volerci (tempo)	nodig zijn (tijd)

B. Romeo, zoals alle verliefde mensen, is erg verstooid... hij is het bericht van Giulietta kwijtgeraakt en is op viale D'Annunzio uitgekomen! Luister naar de aanwijzingen die een voorbijganger hem geeft en teken de route op het kaartje.

il/la passante	voorbijganger, voorbijgangster
tracciare	een lijn trekken

PAROLE UTILI

andare dritto	rechtdoor gaan
l'incrocio	kruispunt
girare a destra	rechts afslaan
la traversa	zijstraat
il semaforo	verkeerslicht, stoplicht

C. Vandaag is Romeo wel heel erg verstooid... hij is verdwaald en is nu bij het Teatro romano. Help hem door Giulietta een bericht te schrijven met aanwijzingen hoe ze bij hem kan komen.

perdersi	verdwalen
un'altra volta	nog een keer

Weetjes

Vanaf 1930 komen er in Verona brieven voor Julia aan uit de hele wereld. De vrijwilligers van de Club di Giulietta zorgen voor het beantwoorden van al deze brieven. In 2010 arriveerden er meer dan 5000!

Wanneer je routeaanwijzingen moet geven, kunnen de woorden *dunque* en *allora* je goed van pas komen. Je kunt ze namelijk gebruiken om je uitleg te beginnen, na een onderbreking weer verder te gaan, en om tijd te winnen om na te denken.

Il nostro progetto

Il compito – De kleine opdracht: Ga na wat voor weer het volgend weekend wordt en stel activiteiten voor. Gebruik het model uit B.

RISORSE E UN PO' DI ALLENAMENTO – Taalmateriaal en wat oefening (pp. 128-129)

PROPORRE DI FARE QUALCOSA – Voorstellen om iets te gaan doen

FARE UNA CONTROPROPOSTA – Een tegenvoorstel doen
Sì, dai! Ja, laten we dat doen!

ACCETTARE – Aannemen

RIFIUTARE – Afslaan
Magari! Purtroppo devo lavorare. Was het maar mogelijk! Helaas moet ik werken.

FISSARE UN APPUNTAMENTO – Een afspraak maken
Come rimaniamo? Wat spreken we af?

PERIODO IPOTETICO DELLA REALTÀ – Voorwaardelijke zin bij een reële mogelijkheid

il periodo ipotetico voorwaardelijke zin
(hoofdzin + bijzin)

VOORWAARDE GEVOLG

CHIEDERE E DARE INDICAZIONI STRADALI – Routeaanwijzingen vragen en geven

Senta, scusi, ... Pardon, mag ik u iets vragen, ...
Senti, scusa, ... Sorry, mag ik je iets vragen, ...
prendo neemt u
prendi neem
vada gaat u
vai ga
Mi scusi, ... Neemt u me niet kwalijk, ...
Scusa, ... Neem me niet kwalijk, ...
ci vogliono 10 minuti je doet er 10 minuten over
a piedi lopend
ci vorranno 20 minuti je zult er 20 minuten over doen
se no, ... of anders ...
in autobus met de bus

PROGRAMMI PER IL FUTURO – Plannen voor de toekomst

PENSARE DI + INFINITO – Pensare di + infinitief
We gebruiken deze constructie om een voornemen uit te drukken.
la crociera cruise

PRESENTE INDICATIVO – Tegenwoordige tijd (aantonende wijs)
In het Italiaans kan de tegenwoordige tijd worden gebruikt met betrekking tot de toekomst wanneer het gaat over plannen die al vastgelegd zijn.

FUTURO SEMPLICE – Toekomstige tijd (enkelvoudig)
We gebruiken deze tijd om te spreken over plannen voor de toekomst in het algemeen.

IL FUTURO DEI VERBI IN -CARE, -GARE, E -CIARE, GIARE – De toekomstige tijd van werkwoorden op -care, -gare en -ciare, -giare

Wat zeg ik om:
- een voorstel te doen
- een tegenvoorstel te doen
- een voorstel aan te nemen of af te slaan
- routeaanwijzingen te vragen of te geven

SUONI E LETTERE – Klanken en letters (p. 129)

A. Luister naar de volgende dialogen en spreek ze na.

B. Luister naar deze woorden en kruis aan welke klank je hoort.

IN AZIONE E... – In actie en... (p. 130)

1. GITA SUL LAGO DI GARDA – Tochtje over het Gardameer

A. Lees deze informatie over het Gardameer aandachtig en bepaal samen met je medecursisten wat deze mensen kunnen doen.

il pensionato, la pensionata	gepensioneerde
la luna di miele	huwelijksreis
l'enologia	wijnkennis
i dintorni (m. mv.)	omgeving
il parco di divertimento	pretpark
lo svago	amusement, verzetje
assolato, -a	zonovergoten
la vela	(het) zeilen
il windsurf	(het) windsurfen
il ciclismo	(het) fietsen
inconfondibile	onmiskenbaar
storico, -a	historisch
la tomba	graf
il mausoleo	mausoleum
la villa	villa
animato, -a	geanimeerd, levendig
noto, -a	bekend
le rovine (v. mv.)	resten, ruïne
detto, -a	geheten, genaamd
la pista ciclabile	fietspad
portare fino a	leiden tot aan
il tratto	stuk (weg), traject
costeggiare	gaan langs de oever van
il fiume	rivier
la funivia	kabelbaan
collegare	verbinden
la pista sciistica	skipiste
il centro velico	zeilcentrum

B. Kies nu samen een van de groepen uit **A** en stel de reisroute op.

l'itinerario reisroute

C. Presenteer ten slotte jullie reisroute aan jullie medecursisten.

alloggiare verblijven, logeren

2. SI PARTE! – We vertrekken!

A. In groepjes. Organiseer een weekendtripje. Doe voorstellen voor het kiezen van de bestemming, de duur van de trip, de plekken om te bezoeken, enz. en kom tot overeenstemming.

mettersi d'accordo	tot overeenstemming komen
l'escursione	excursie, uitstapje
l'altra settimana	komende week
perfetto, -a	perfect

B. Stel het programma op en schrijf een e-mail naar een ander groepje om dat uit te nodigen om met jullie mee te gaan. Geef in de e-mail de volgende informatie.

scelto, -a	gekozen
l'ora	tijdstip
eccomi	hier ben ik

C. Beantwoord samen de e-mail die jullie hebben ontvangen. Als jullie de uitnodiging aannemen, vragen jullie om meer informatie of stellen jullie een paar variaties op het programma voor. Als jullie de uitnodiging afslaan, geven jullie redenen voor jullie antwoord en doen jullie een tegenvoorstel.

essere sicuro, -a	het zeker weten
-------------------	-----------------

Citaat: "Reizen is een gevoel, niet alleen maar een feit."
Mario Soldati

IN GIRO PER FESTIVAL, FIERE E SAGRE – Langs festivals, beurzen en lokale feesten

Fiera Internazionale del Tartufo Bianco di Alba

la fiera	beurs; jaarmarkt
internazionale	internationaal
il tartufo	truffel
celebrare	vieren
spontaneamente	spontaan
l'arbusto	struik
la quercia	eik
il leccio	steeneik
l'alimento	voedingsmiddel
estremamente	uiterst
pregiato, -a	verfijnd, bijzonder
la sfilata	optocht; modeshow
il/la figurante	figurant
il costume	kledij
singolare	bijzonder, uniek
il palio	traditionele (paarden)rennen
l'asino	ezel
concludersi	eindigen
l'asta	veiling
tenersi	gehouden worden
ammirare	bewonderen
annusare	ruiken aan, (be)snuffelen
acquistare	aanschaffen, kopen
quisito, -a	verrukkelijk

Sagra del Prosciutto San Daniele

la sagra	dorpsfeest
il prosciutto San Daniele	San Daniele ham (<i>verfijnde gedroogde rauwe ham</i>)
guidato, -a	begeleid
il corso di cucina	kookcursus
l'espositore	exposant
esibire	tonen
il prosciuttificio	hammakerij
il/la protagonista	hoofdrolspeler, hoofdrolspeelster
friulano, -a	uit Friuli
meglio	het best; beter
abbinarsi a	passen bij

1. Ken je meer van zulke Italiaanse evenementen? Presenteer er een aan je medecursisten. Je kunt informatie op internet zoeken.

ROF – Rossini Opera Festival

la città natale	geboortestad
contribuire a	bijdragen aan
la rilettura filologica	nieuwe bestudering van de tekst
rappresentare	opvoeren
tornare a far parte	weer deel gaan uitmaken
il repertorio	repertoire

La Notte della Taranta

la taranta	<i>dialectwoord voor 'tarantola' (tarantula-spin)</i>
la pizzica	<i>volksdans uit de Basilicata</i>
salentino, -a	van Salento
la fusione	vermenging
il linguaggio musicale	muziekstijl
la sinfonica	symphonische muziek
il comune	gemeente
la provincia	provincie
la danza	dans
tradizionalmente	van oudsher
legato, -a	verbonden
il rito	ritueel
il tarantismo	<i>ritueel met zang en dans om te genezen van de giftige beet van de tarantula-spin</i>
guarire	genezen
il morso	beet
la tarantola	tarantula-spin
il ballo	dans
ossessivo, -a	bezeten, geobsedeerd
ripetitivo, -a	zich herhalend
esaurire	<i>hier: onschadelijk maken</i>
il veleno	gif
il ragno	spin

Festival dei Due Mondi di Spoleto

la manifestazione	evenement
il fondatore, la fondatrice	oprichter, oprichtster
creare	scheppen
il terreno di incontro	ontmoetingsplek
la marionetta	marionet

2. En zijn er in jouw land dit soort evenementen? Maak een culturele agenda met tips voor je medecursisten.